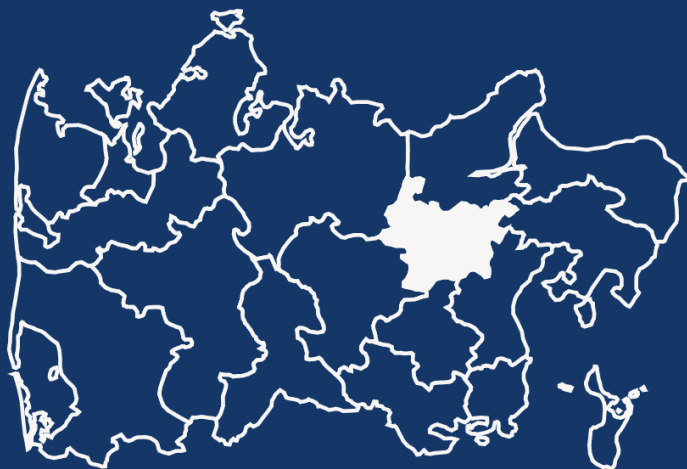

Erhvervsudvikling i Favrskov Kommune

Tendenser, specialisering og vækst

Marts 2025

Indhold

1. Forord og sammenfatning	3
2. Beskæftigelse og specialisering	7
3. Virksomhedsbestand	12
4. Iværksætteri	18
5. Vækstvirksomheder og eksport	28
6. Udvalgte initiativer	32

1

Forord og sammenfatning

Forord

Velkommen til den sjette udgave af Kommunerapporten om erhvervsudviklingen i Midtjylland. Rapporten giver et opdateret indblik i erhvervslivet i de 19 midtjyske kommuner og belyser de muligheder og udfordringer, der præger udviklingen.

Erhvervshus Midtjylland hjælper erhvervslivet med at skabe vækst og udvikling. For at kunne gøre dette bedst muligt er det vigtigt, at vi har en opdateret viden om de områder, som har betydning for virksomhedernes udvikling. Kommunerapporterne spiller en vigtig rolle i dette arbejde, da den giver os relevant data, som kan danne grundlag for fremtidige indsatser, der kan understøtte erhvervslivet både lokalt og regionalt.

Som tidligere vil årets kommunerapport indeholde kommenteret erhvervsstatistik. I år adskiller rapporten sig dog ved at indeholde nye indikatorer på iværksætteri - et højaktuelt emne. Der er fokus på de brancher med flest iværksættere, iværksætternes uddannelsesniveau samt andelen af kvindelige iværksættere, hvilket kan være med til at danne grundlag for endnu mere målrettede og tilpassede erhvervsfremmetiltag, som bedre imødekommer de konkrete behov.

Vi sætter stor pris på kommunernes bidrag til rapporten. Deres input er afgørende for at skabe et solidt fundament for videndeling og inspiration på tværs af kommuner. Dette samarbejde kan danne grobund for nye erhvervsstrategier, initiativer og partnerskaber, der styrker det lokale erhvervsliv og udnytter regionens mange potentialer.

Et tæt samarbejde mellem kommunerne, den lokale erhvervsservice og Erhvervshus Midtjylland er afgørende for en effektiv erhvervsfremmeindsats. Kommunerapporten skal fungere som et redskab til at fremme denne indsats og skabe et fælles overblik over regionale og tværkommunale

potentialer samt de mest presserende udfordringer.

I rapporten sammenlignes kommunernes udvikling med Region Midtjylland, resten af landet og en række sammenligningskommuner.

Sammenligningskommunerne er Syddjurs Kommune, Odder Kommune, Skanderborg Kommune, Ikast-Brande Kommune og Hedensted Kommune.

Vi håber, at rapporten vil inspirere og bidrage til en fortsat stærk erhvervsudvikling i hele Midtjylland.

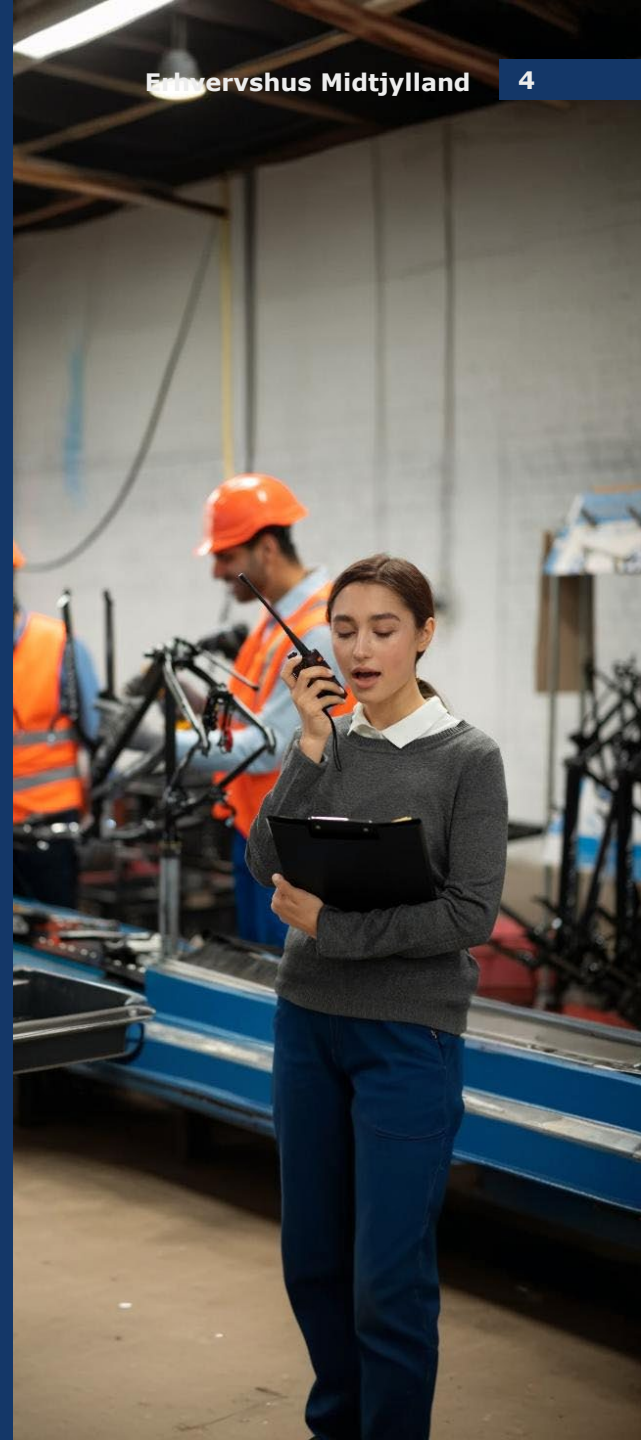
God læselyst!

Ib Lauritsen

Bestyrelsesformand, Erhvervshus Midtjylland

Helle Berthold Rosenberg

Direktør, Erhvervshus Midtjylland

Sammenfatning – erhvervspræstationer

Tabellen til højre sammenfatter Favrskov Kommunes erhvervspræstationer i 2023 på en række nøgleområder. I tabellen er Favrskov Kommune sammenlignet med hele Region Midtjylland og med andre kommuner i Danmark af samme type som Favrskov Kommune (angivet ved et trafiklys).

Tabellen viser øverst, at Favrskov Kommune i perioden 2018-23 har oplevet en stigning i den private beskæftigelse på ca. 5 pct., hvilket er noget lavere end for regionen samlet. Det dækker over en pæn vækst på ni pct. frem mod 2022 og et betydeligt fald i 2023.

Afmatningen i 2023 skyldes flere forhold, herunder både et betydeligt fald i eksporten fra Favrskov-virksomheder og et stort fald i andelen af vækstvirksomheder.

På positivsiden har Favrskov Kommune en pæn iværksætterrate, der dog også er faldet betydeligt siden 2021. Herudover overlever en relativ høj andel af de nye virksomheder, der til gengæld har lavere jobskabelse end iværksættere i resten af regionen.

	Favrskov Kommune	Region Midtjylland	Sammenligning med andre oplandskommuner
Jobvækst i den private sektor 2018-23	4,9 pct.	8,5 pct.	
Iværksætterrate	4,0	3,8	
Treårig overlevelsesrate for nye virksomheder	63,9 pct.	57,3 pct.	
Andel vækstvirksomheder	9,4 pct.	12,4 pct.	
Andel eksportvirksomheder	17,7 pct.	20,4 pct.	
Jobvækst i store virksomheder 2018-23	11,5 pct.	14,3 pct.	

Signaturforklaring:

Svageste tredjedel blandt oplandskommuner i Danmark

Midterste tredjedel blandt oplandskommuner i Danmark

Bedste tredjedel blandt oplandskommuner i Danmark

Sammenfatning – erhvervsstruktur

Oversigten til højre giver et samlet billede af Favrskov Kommunes profil som erhvervskommune.

De største brancher i kommunen målt på antal jobs er engroshandel, detailhandel samt bygge & anlæg. De står for næsten 4.400 private årsværk i kommunen – svarende til 37 pct. af den samlede private beskæftigelse.

Det mest specialiserede erhverv er dog primære erhverv efterfulgt af træ-, møbel- og beklædningsindustri. De to brancher fylder ca. dobbelt så meget som i en gennemsnitskommune.

Herudover viser analysen, at mikrovirksomheder med mindre end ti ansatte står for en stor del af beskæftigelsen i Favrskov Kommune, selv om væksten dog er størst i de større virksomheder.

Analysen giver også en profil af kommunens iværksættere. Den viser, at andelen af kvindelige iværksættere er lavere end i resten af regionen. Herudover fremgår det, at Favrskov Kommune ser ud til at have en stærk iværksætterkultur i den unge aldersgruppe (18-29 årige) sammenlignet med andre kommuner.

De tre største brancher

1. Engroshandel:	1.655 årsværk
2. Bygge og anlæg:	1.609 årsværk
3. Detailhandel:	1.104 årsværk

Andel kvindelige iværksættere

Favrskov Kommune:	23,6 pct.
Region Midtjylland:	25,3 pct.

Top 3 specialiserede brancher

1. Landbrug, skovbrug og fiskeri:	2,1
2. Tekstil, træ, papir, møbelindustri mv.:	2,0
3. Engroshandel:	1,6

Andel beskæftigede i store og små virksomheder

Favrskov Kommune	
Mikrovirksomheder (0-9 årsværk):	36 pct.
Store virksomheder (50+):	30 pct.
Region Midtjylland	
Mikrovirksomheder (0-9 årsværk):	30 pct.
Store virksomheder (50+):	39 pct.

Note: En specialisering på 1,0 svarer til, at en branche udgør en andel af den private beskæftigelse, der svarer til landsgennemsnittet.

Erhvervshus
MIDTJYLLAND

2

Beskæftigelse og specialisering

Dette afsnit giver et overblik over den private jobskabelse i Favrskov Kommune og kortlægger kommunens erhvervsprofil.

På næste side vises udviklingen i den private beskæftigelse de senere år samt den kvartalsvise udvikling i 2024 for private lønmodtagere.

De efterfølgende sider går i dybden med kommunens erhvervsstruktur. Først vises, hvordan de private jobs er fordelt på brancher, og hvad jobudviklingen har været på brancheniveau. Derefter viser afsnittet, hvordan beskæftigelsen er fordelt på større og mindre virksomheder.

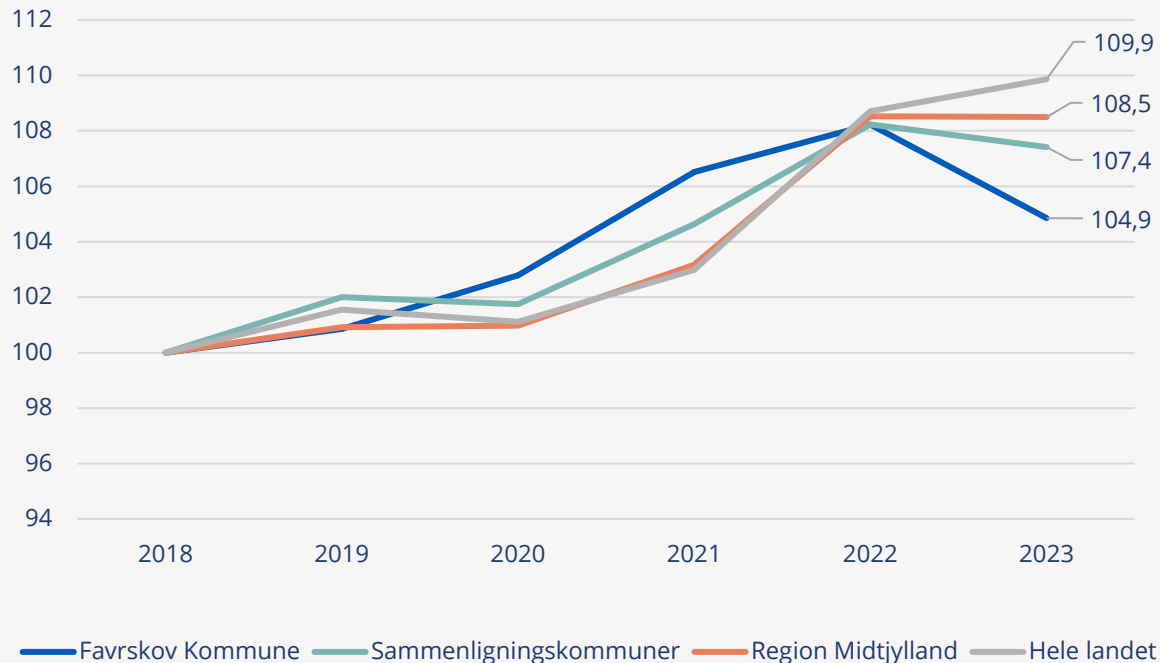
Fald i antallet af private arbejdspladser i 2023

Udviklingen i den private beskæftigelse er en sammenfattende indikator for erhvervspræstationerne på lokalt niveau, der afspejler den samlede effekt af en række underliggende indikatorer som iværksætteri, vækstvirksomheder, tiltrækning af virksomheder, konkurser, mv. Figur 2.1 sammenholder udviklingen i antallet af private fuldtidsbeskæftigede i Favrskov Kommune med udviklingen i sammenligningskommunerne, hele Region Midtjylland og hele landet.

Det fremgår, at udviklingen i perioden 2019-21 var stærkere end i regionen samlet, men at Favrskov til gengæld oplevede en betydelig nedgang i det samlede antal private jobs i 2023. Det betyder, at den samlede stigning i perioden 2018-23 ligger på fem pct., hvilket er noget lavere end i sammenligningskommunerne og regionen samlet.

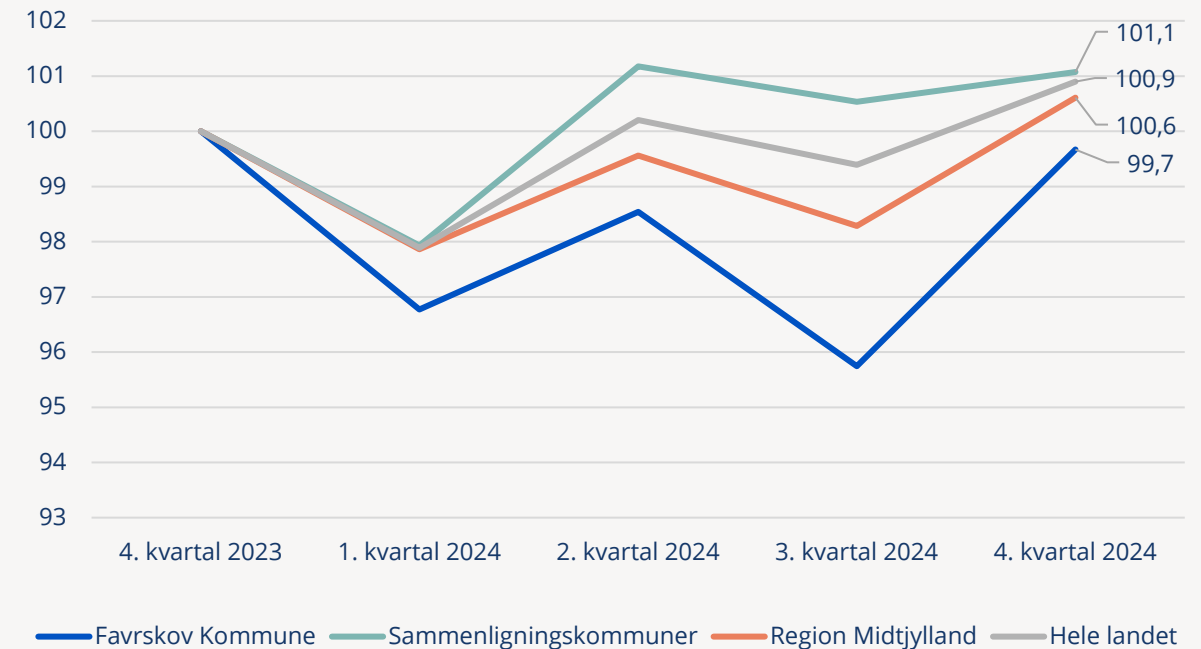
Figur 2.2 fokuserer på den kvartalsvise udvikling i beskæftigelsen det seneste år – belyst gennem antallet af privatansatte lønmodtagere. Figuren viser, at der set over hele året var en beskednen nedgang i beskæftigelsen i Favrskov Kommune, og at udviklingen også i den seneste periode har været svagere end for regionen samlet.

Figur 2.1. Indeks for udvikling i privat fuldtidsbeskæftigelse (2018=100)

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik

Figur 2.2. Indeks for udvikling i privatansatte lønmodtagere, 2024 (4. kvartal 2023=100)

Kilde: IRIS Group på baggrund af jobindsats.dk. Beskæftigelsen i den private sektor er opgjort ved den samlede fuldtidsbeskæftigelse fratrukket branchen offentlig administration, undervisning og sundhed.

Handel samt bygge & anlæg dominerer erhvervsstrukturen i Favrskov Kommune

Tabel 2.1 giver et overblik over den private beskæftigelse og udviklingen i Favrskov Kommune fordelt på brancher. Tabellen viser også de enkelte branchers erhvervsmæssige specialisering i Favrskov Kommune i 2023. Det fremgår, at bygge og anlæg samt engros- og detailhandel er de største erhverv i Favrskov Kommune. De to førstnævnte brancher har også haft en betydelig vækst, når der sammenlignes med resten af landet. Branchen finansiering og forsikring har oplevet den største procentvise jobvækst (166 pct.), mens den største tilbagegang er sket inden for elektronik- og maskinindustrien.

Tabel 2.1. Antal private jobs, jobvækst 2018-23 samt erhvervsmæssig specialisering, fordelt på brancher

Branche	Antal fuldtidsjobs		Jobvækst, 2018-23 (pct.)	Jobvækst i hele landet, 2018-23 (pct.)	Specialisering, 2023
	2018	2023			
Engroshandel	1.367	1.655	21%	5%	1,6
Bygge & anlæg	1.354	1.609	19%	14%	1,4
Detailhandel	1.074	1.104	3%	3%	0,9
Transport	1.053	1.038	-1%	10%	1,5
Primære erhverv	889	804	-10%	-3%	2,1
Tekstil-, træ- og møbelindustri	808	689	-15%	6%	2,0
Elektronik-, maskin- og transportmiddelindustri	941	549	-42%	10%	0,9
Rådgivning og forskning	463	541	17%	22%	0,6
Kemisk industri, medicinalindustri og plast-, glas- og betonindustri	521	496	-5%	16%	1,1
Operationel service	465	472	1%	7%	0,7
Finansiering og forsikring	146	390	166%	8%	0,7
Sundhedsvæsen	247	298	21%	24%	1,0
Andre serviceydelser	252	278	10%	7%	0,9
Velfærdsinstitutioner	162	258	59%	12%	0,9
Undervisning	253	248	-2%	7%	1,0
Erhvervsservice	238	239	0%	8%	1,1
Tele, it og information	148	225	53%	24%	0,4
Ejendomshandel	257	222	-14%	3%	0,8
Hoteller og restauranter	155	214	38%	12%	0,4
Metalindustri	104	123	17%	-2%	0,5
Fødevareindustri	138	117	-15%	7%	0,4
Råstof og energi, mv.	92	96	5%	24%	0,7
Kultur og fritid	57	73	28%	16%	0,4
Forlag, tv og radio	65	59	-10%	13%	0,3
Alle brancher	11.250	11.796	5%	10%	1,0

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik. Note: En specialiseringsgrad over 1 er udtryk for, at branchens andel af kommunens private beskæftigelse er større end i resten af landet. Hvis specialiseringsgraden er under 1, fylder branchen mindre i kommunen end i resten af landet eller en gennemsnitskommune. Tal markeret med rød angiver, at væksten har været negativ.

Engroshandel fremstår som styrkeposition med høj specialisering og vækst

Figuren til højre giver en grafisk illustration af Favrskov Kommunes erhvervsmæssige specialisering og udvikling. Den fokuserer på de brancher, der fylder mest beskæftigelsesmæssigt i kommunen, jf. tabel 2.1 på forrige side.

Det fremgår, at kommunen er stærkt specialiseret inden for primære erhverv samt tekstil-, træ og møbelindustri, der dog begge har oplevet en nedgang i jobskabelsen.

Også engroshandel samt bygge & anlæg er specialiserede erhverv i Favrskov – og er begge kendetegnet ved betydelig vækst.

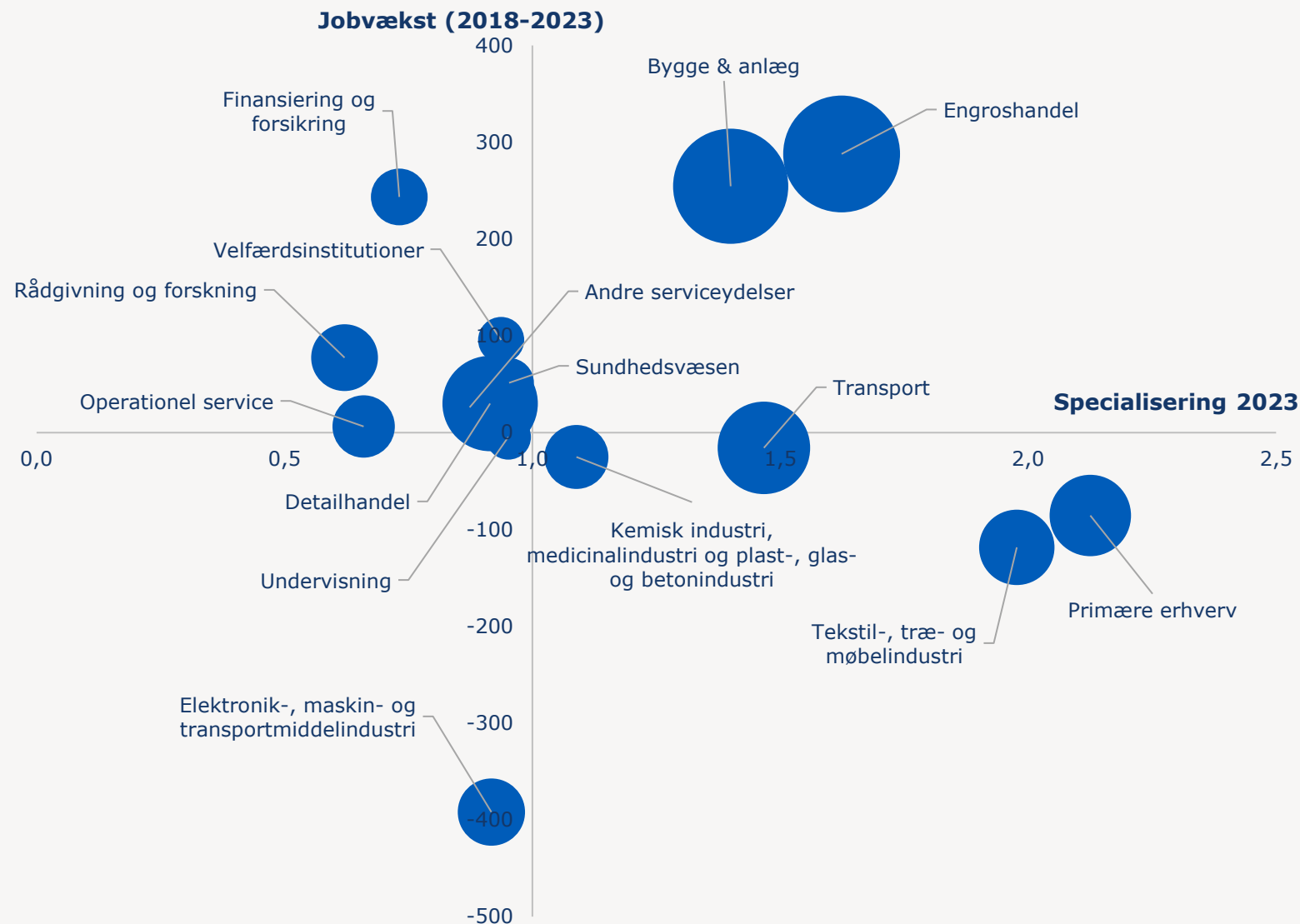

Figuren viser den erhvervsmæssige specialisering og udvikling.

Branchernes betydning i kommunen er belyst gennem tre indikatorer:

- Cirklernes diameter illustrerer størrelsen af hver branche målt på antal fuldtidsbeskæftigede i 2023.
- Placeringen langs figurens x-akse viser branchens specialiseringsgrad. En specialiseringsgrad over 1 er udtryk for, at branchens andel af den private beskæftigelse er større end i resten af landet.
- Placeringen langs y-aksen viser udviklingen i antal fuldtidsbeskæftigede 2018-23. Dvs. om branchen har haft vækst eller tilbagegang.

Figur 2.3. Favrskov Kommunes erhvervsmæssige specialisering samt jobvækst, opdelt på brancher

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik. Note: Figuren omfatter de 15 største brancher i kommunen.

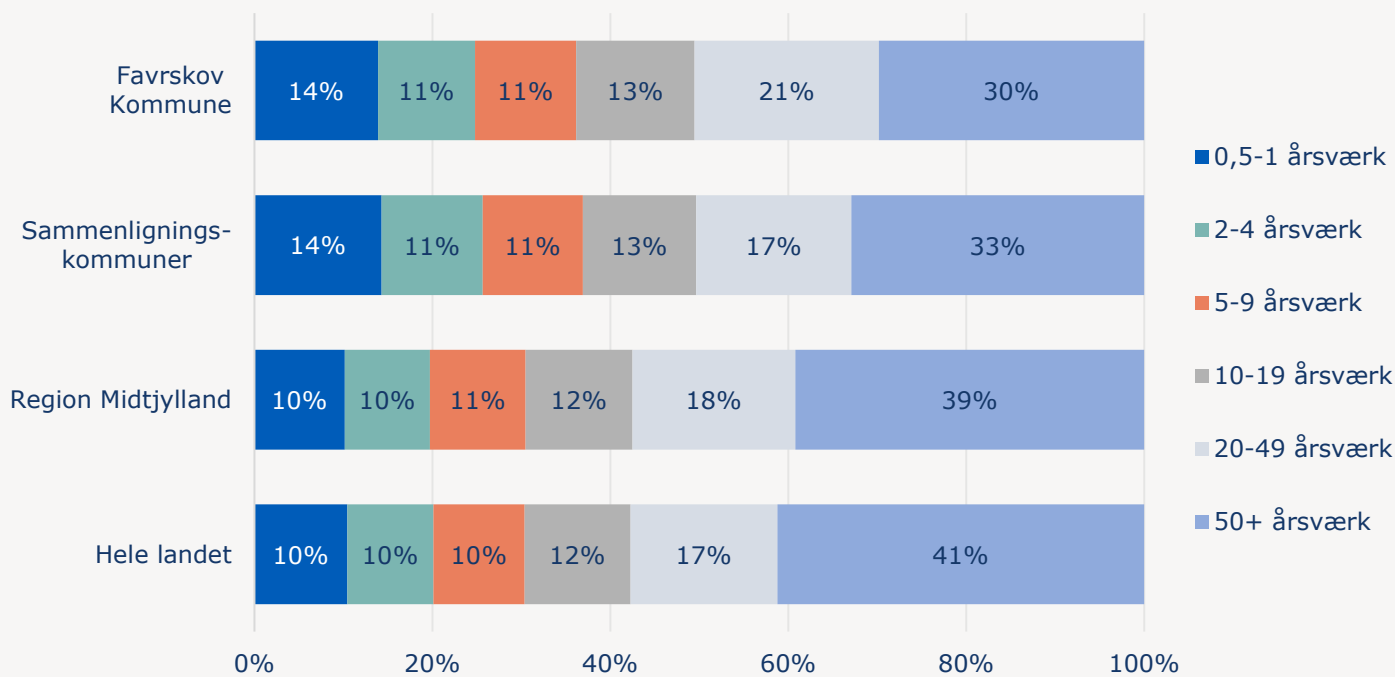
Store virksomheder fylder mindre beskæftigelsesmæssigt i Favrskov

Figuren og tabellen nedenfor giver et billede af virksomhedsstrukturen i Favrskov Kommune. Figur 2.4 viser, hvor meget henholdsvis mindre og større virksomheder udgjorde af den private beskæftigelse i 2023, mens tabel 2.2 viser, om de forskellige størrelseskategorier har haft vækst eller tilbagegang i perioden 2018-23.

Figuren viser, at store virksomheder (mindst 50 årsværk) udgør en mindre andel af beskæftigelsen i Favrskov Kommune end i regionen og landet som helhed, mens det modsatte er tilfældet for mikrovirksomhederne (højest ni årsværk). Herudover svarer fordelingen i Favrskov Kommune nogenlunde til gennemsnittet for sammenligningskommunerne.

Tabel 3.2 viser, at jobvæksten 2018-23 har været svagere i Favrskov Kommune end i regionen som helhed for alle grupper (bortset fra de helt små virksomheder). Det er dog specielt i mellemgruppen (5-19 årsværk), at der er betydelige forskelle.

Figur 2.4. Fordeling af private fuldtidsbeskæftigelse efter størrelsen af den virksomhed, de arbejder i, 2023

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik.
Note: Opgjort på arbejdssteder.

Tabel 2.2. Jobudvikling 2018-23 for private virksomheder opdelt på størrelsesgrupper

Størrelse	Favrskov Kommune	Region Midtjylland
0,5-1 årsværk	4,3%	2,8%
2-4 årsværk	-7,4%	-5,8%
5-9 årsværk	-7,0%	2,4%
10-19 årsværk	2,5%	6,4%
20-49 årsværk	13,0%	14,1%
50+ årsværk	11,5%	14,3%
Alle virksomheder	4,9%	8,5%

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik.
Note: Opgjort på arbejdssteder. Udvikling i antal jobs er opgjort på baggrund af gruppernes samlede fuldtidsbeskæftigelse i henholdsvis 2018 og 2023.

Erhvervshus
MIDTJYLLAND

3

Virksomhedsbestand

Dette afsnit kigger nærmere på Favrskov Kommunes virksomheder.

Først gennemgår afsnittet, hvordan virksomhederne er fordelt på brancher, og om antallet af virksomheder er stigende eller faldende i de enkelte brancher.

Dernæst vises udviklingen i omfanget af tilflyttende og fraflyttende virksomheder, og hvordan tilflyttere og fraflyttere er fordelt på sektorer og størrelsesgrupper.

Til sidst viser afsnittet data for omfanget af konkurser i kommunen.

Stigning i virksomhedsbestanden inden for flere erhverv – landbrug trækker ned

Der eksisterede ved udgangen af 2023 i alt 2.407 reelle virksomheder (arbejdssteder med mindst ét halvt årsværk) i Favrskov Kommune. Det er en stigning på 2 pct. siden 2018.

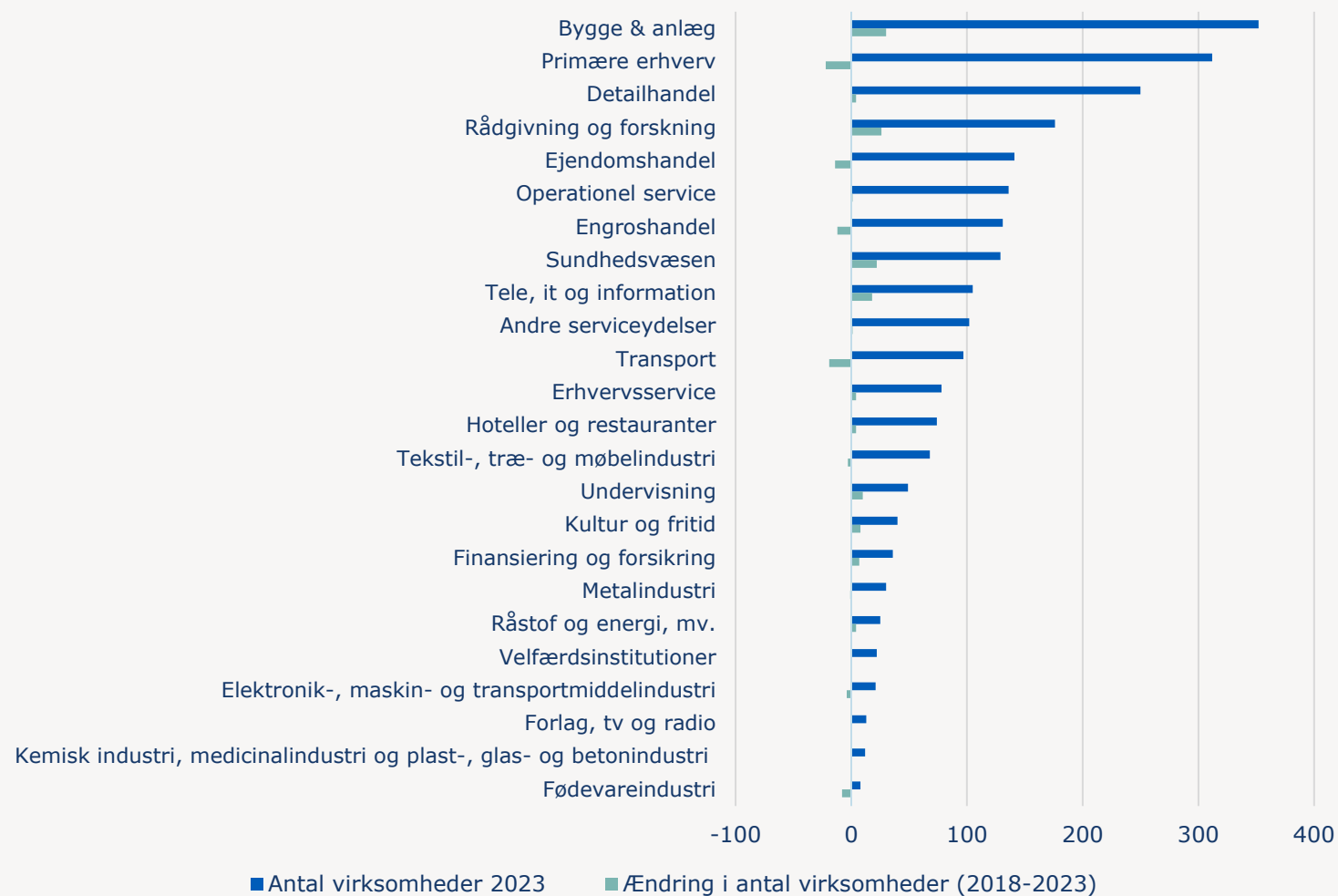
Figuren viser, at bygge & anlæg samt primære erhverv fylder mest i kommunen målt på virksomhedsbestanden.

Herudover fremgår det, at antallet af virksomheder inden for bygge & anlæg er steget betydeligt, mens der omvendt er sket et fald inden for primære erhverv og transport.

Også brancherne rådgivning, it/tele og privat sundhedsvæsen havde flere arbejdssteder i kommunen i 2023 sammenlignet med 2018.

Figur 3.1. Antal private virksomheder 2023 samt vækst i antal virksomheder 2018-23, opdelt på brancher

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik.

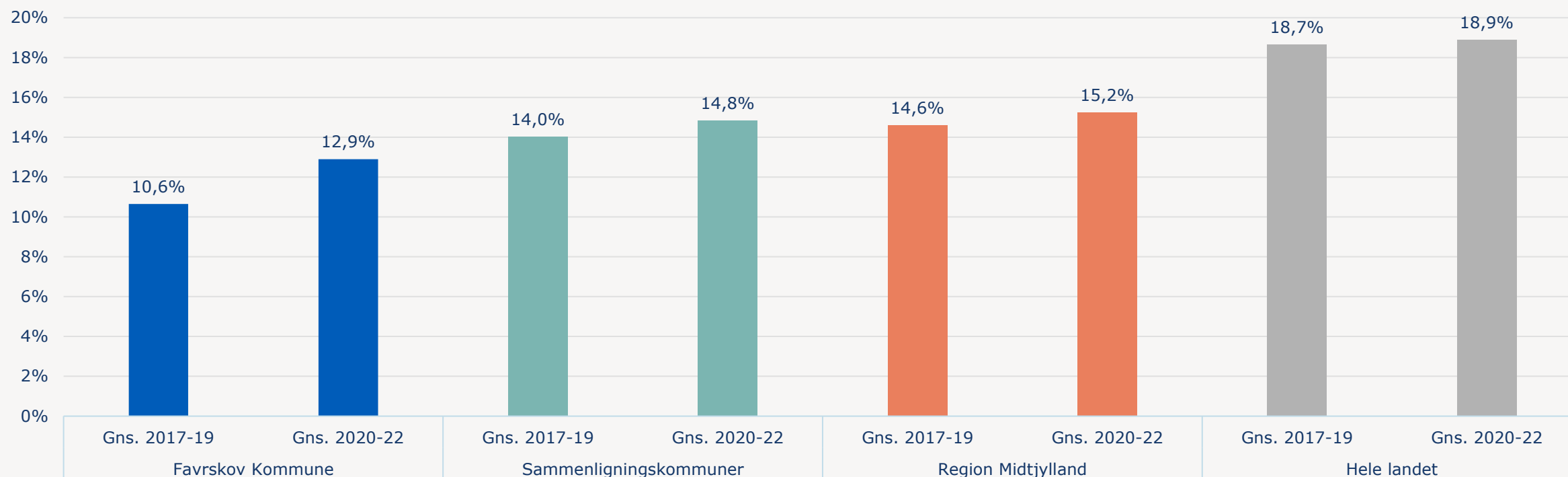
Note: Virksomheder er opgjort på arbejdsstedsniveau. Tabellen medtager kun virksomheder, der lever op til Danmarks Statistiks minimumskrav for at være en reel virksomhed (aktivitet, der svarer til et halvt årsværk i den pågældende branche).

Få virksomheder under udenlandsk ejerskab, men klar stigning

En af indikatorerne for erhvervslivets internationalisering er omfanget af virksomheder, der har udenlandske ejere. Figur 3.2 viser hvor stor en andel af de privat beskæftigede, der er ansat i virksomheder under udenlandsk ejerskab.

Det fremgår, at andelen af ansatte i udenlandsk ejede virksomheder i Favrskov Kommune er steget over de to perioder, således at den lå på knapt 13 pct. i perioden 2020-22. Andelen er lavere end i regionen samlet og skal ses i sammenhæng med kommunens erhvervsstruktur med få større virksomheder.

Figur 3.2. Udenlandsk ejede virksomheders andel af den private beskæftigelse, 2017-19 & 2020-22

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik.

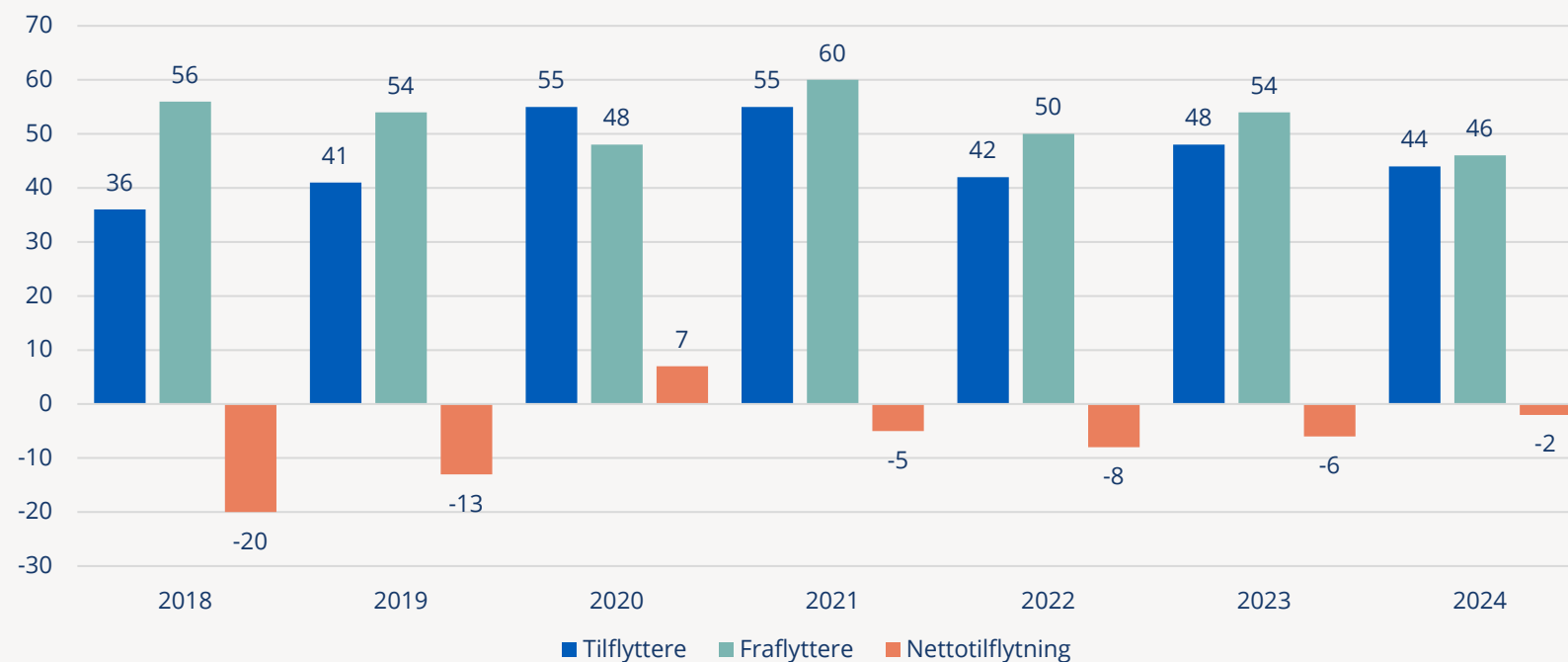
Note: Opgjort på arbejdssteder og beskæftigede personer. Arbejdsstedernes nationalitet er baseret på virksomhedernes ejerskabsforhold. Virksomheder defineres som udenlandsk ejet, hvis en udenlandsk ejer direkte eller indirekte besidder mere end 50 pct. af egenkapital eller aktionernes stemmerettigheder

Stort set lige mange til- og fraflyttere de seneste år

Et andet pejlemærke for erhvervsvilkårene i en kommune er forholdet mellem til- og fraflytninger af virksomheder. Figur 3.3 viser udviklingen i både til- og fraflytninger samt nettotilflytningen (tilflytninger fratrasket fraflytninger) til Favrskov Kommune i perioden 2018-24.

Det fremgår, at der i starten af perioden var betydelig nettofraflytning af virksomheder, mens tilflytningen og fraflytningen af virksomheder de seneste år har været stort set på niveau med hinanden. Over hele perioden har der været en nettotilflytning på 47 virksomheder.

Figur 3.3. Til- og fraflytning af virksomheder i Favrskov Kommune, 2018-24

Kilde: IRIS Group på baggrund af data fra cvr-registeret.
Note: Opgjort på baggrund af arbejdssteder med beskæftigelse på flyttetidspunktet.

Opgørelse af til- og fraflyttede virksomheder

Analysen af til- og fraflyttede virksomheder er baseret på et særudtræk fra CVR-registeret.

Analysen er afgrænset til arbejdssteder, der på flytningstidspunktet har beskæftigede lønmodtagere. Det vil sige større virksomheder, der flytter en afdeling til kommunen indgår i opgørelsen.

Opgørelserne om beskæftigelse er baseret på virksomhedens indberetninger til Skattestyrelsens eIndkomstregister.

Virksomhedsejere i fx enkeltmandsvirksomheder, der ikke udbetaler løn til sig selv, indgår dermed ikke i opgørelsen.

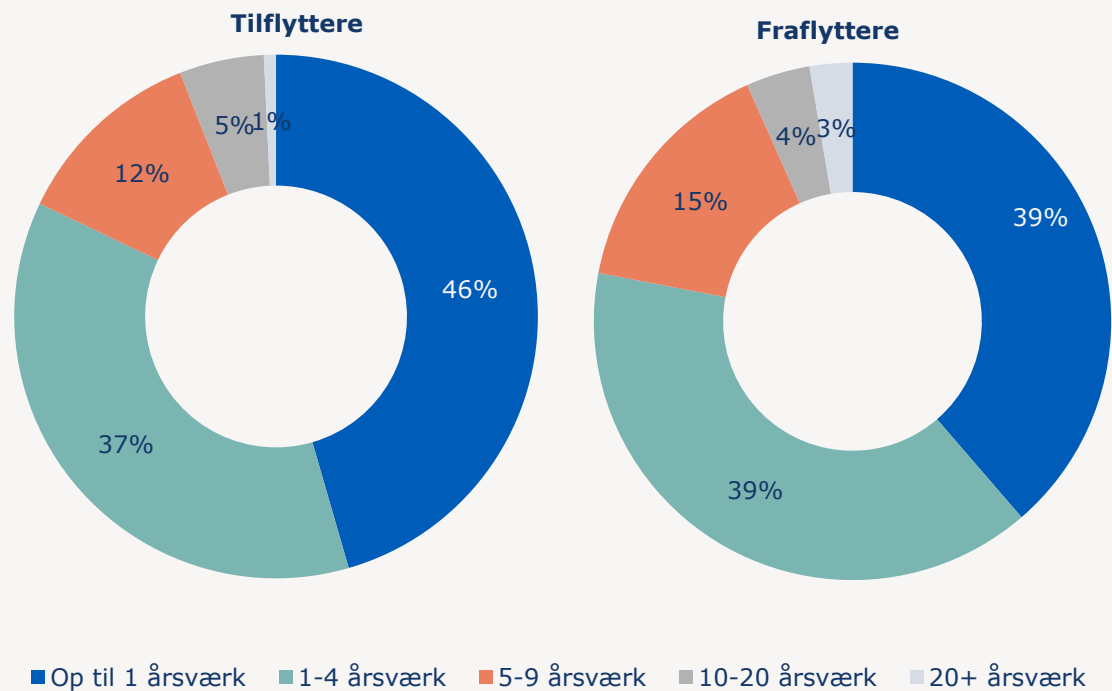
Opgørelsen adskiller sig fra de månedlige til- og fraflyttelister på kommunalt niveau ved kun at fokusere på arbejdssteder med beskæftiget lønmodtagere.

Nettotilflytning af transportvirksomheder

Figur 3.4 viser forskelle mellem til- og fraflyttede virksomheder i Favrskov Kommune, når det gælder virksomhedernes størrelse. Det fremgår, at der i perioden 2022-24 ikke var den store forskel i størrelsesfordelingen blandt de virksomheder, der flyttede til og fra Favrskov Kommune.

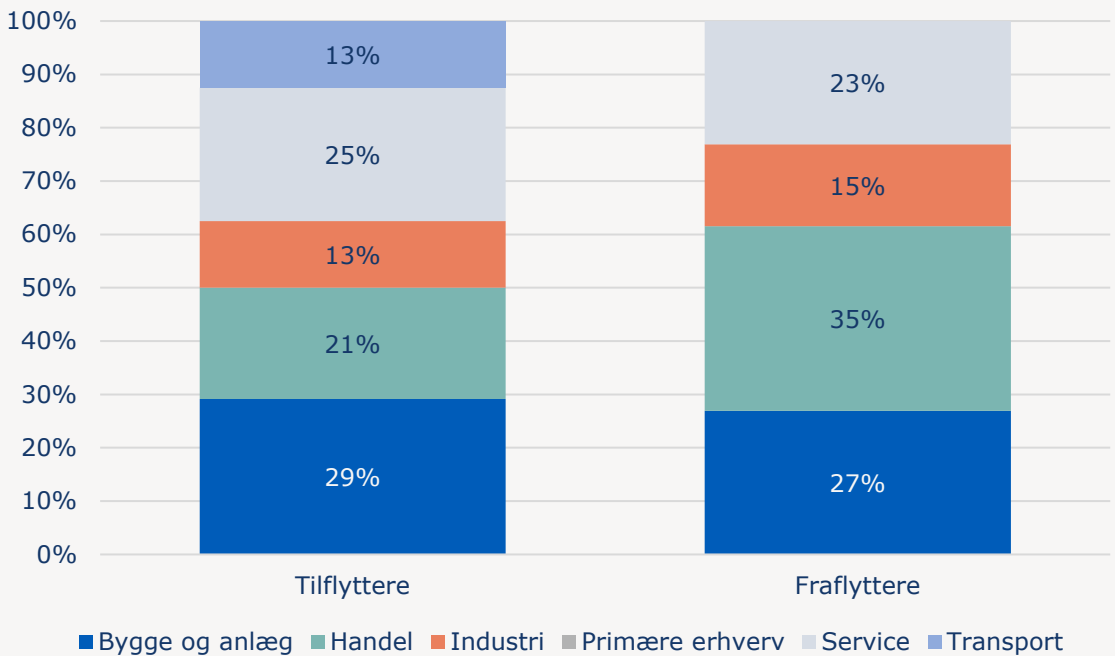
Figuren til højre giver et billede af, hvordan til- og fraflytterne fordeler sig på hovedsektorer, idet figuren fokuserer på virksomheder med mindst fem fuldtidsansatte for at sætte fokus på virksomheder, hvis til- og fraflytning har stor betydning for udviklingen i den lokale beskæftigelse. Det fremgår, at transport fylder mere blandt tilflyttere end fraflyttere, mens det modsatte er tilfældet for handelssektoren.

Figur 3.4. Til- og fraflyttede virksomheder fordelt på størrelsesgrupper, 2022-24

Kilde: IRIS Group på baggrund af data fra cvr-registeret.
Note: Opgjort på baggrund af arbejdssteder med beskæftigelse på flyttetidspunktet.

Figur 3.5. Til- og fraflyttede virksomheder fordelt på sektorer, Favrskov Kommune, 2022-24

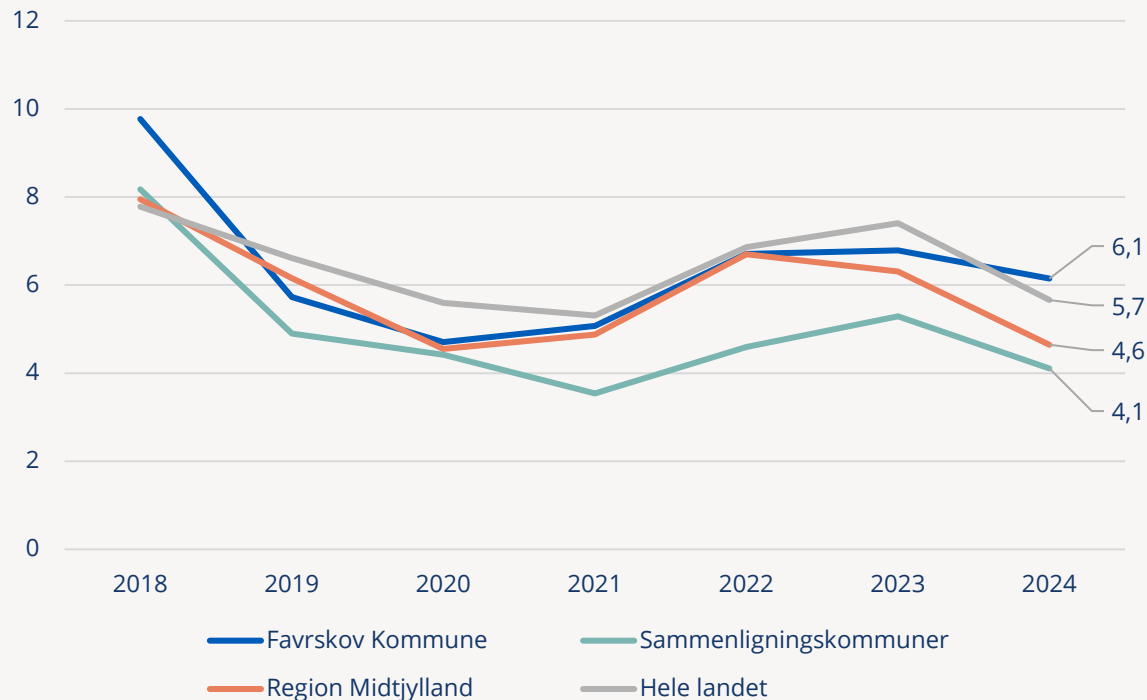
Kilde: IRIS Group på baggrund af data fra cvr-registeret.
Note: Opgjort på baggrund af arbejdssteder med mindst 5+ fuldtidsbeskæftigede på flyttetidspunktet.

Konkurstallet følger den regionale trend

En indikator for afvikling og frafald af virksomheder er omfanget af konkurser. Figur 3.6 viser udviklingen i omfanget af konkurser – opgjort som antal konkurser pr. 1.000 virksomheder. Det fremgår, at udviklingen i konkurstallet i Favrskov Kommune stort set har fulgt den regionale trend, idet andelen af konkurser dog ikke er faldet helt så meget efter 2022 som på regionalt plan. I 2024 var der 6,1 konkurser pr. 1.000 virksomheder i kommunen.

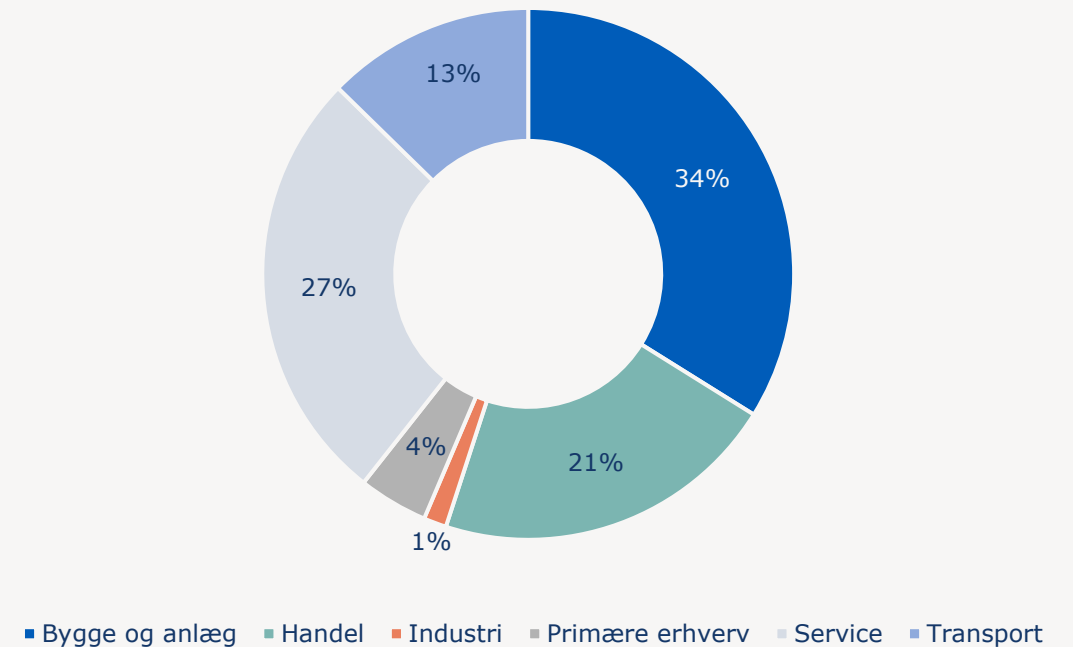
Endelig viser figur 3.7, hvordan konkurserne i kommunen i perioden 2022-24 fordeler sig på hovedsektorer. Figuren viser, at bygge & anlæg har haft flest konkurser i perioden efterfulgt af servicesektoren.

Figur 3.6. Udvikling i antal konkurser pr. 1.000 virksomheder, 2018-24

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik.
 Note: Konkurser er opgjort for virksomheder med ansatte og/eller en omsætning på mindst en mio. kr.

Figur 3.7. Konkurser i Favrskov Kommune fordelt på sektorer, 2022-24

Erhvervshus
MIDTJYLLAND

4

Iværksætteri

Dette afsnit sætter fokus på iværksætteri i Favrskov Kommune.

Den første del af afsnittet viser iværksætterraten, og hvordan den har udviklet sig siden 2018. Derefter vises hvor stor en andel af de nye virksomheder, der overlever, og hvordan de udvikler sig målt på årsværk.

Den sidste del af afsnittet går i dybden med iværksætternes fordeling på brancher, køn og alder.

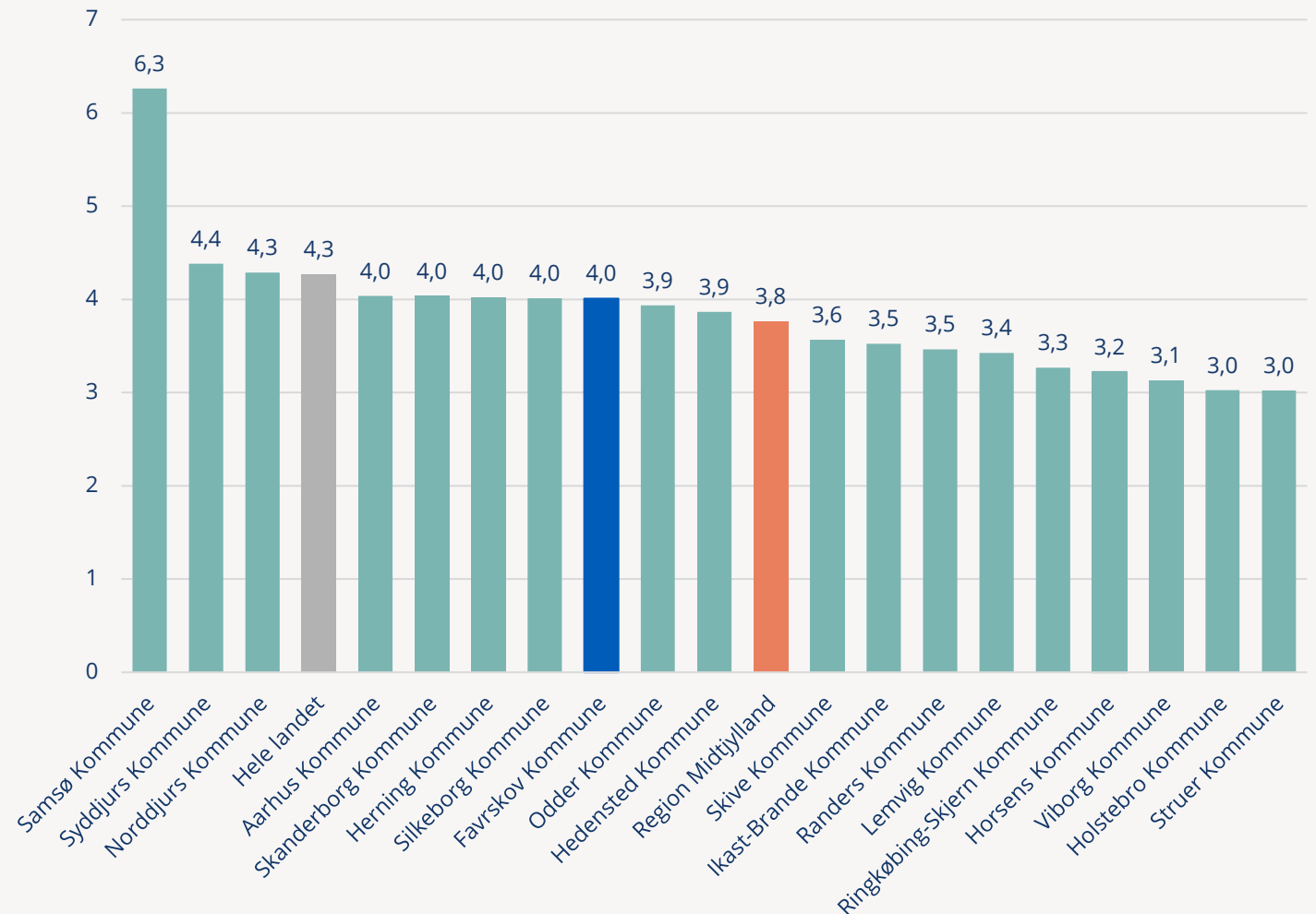
Iværksætterraten lå i 2023 lidt over det midtjyske gennemsnit

Nye virksomheder og iværksættere spiller en vigtig rolle for fornyelse, dynamik, innovation og jobskabelse i erhvervslivet.

Figuren til højre viser iværksætterraten (andelen af nye virksomheder sat i forhold til befolkningen i den erhvervsaktive alder) i 2023 i de midtjyske kommuner sammenholdt med lands- og regionsgennemsnittet.

Det fremgår, at Favrskov Kommune i 2023 havde en iværksætterrate på 4,0, hvilket er lidt over det regionale gennemsnit. Figuren viser også, at iværksætteraktiviteten generelt er højere i den østlige del af regionen end i den vestlige del.

Figur 4.1. Iværksætterraten i de midtjyske kommuner, 2023

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik.

Note: Iværksætterraten er opgjort som antal nye virksomheder pr. 1.000 personer i arbejdsstyrken (15-64 årige). Tallene kan ikke sammenlignes direkte med tidligere års kommunerapporter, der viste etableringsraten (antal nye virksomheder ift. samlet virksomhedsbestand). Vi anvender i denne rapport iværksætterraten, der er et bedre mål for iværksætterkulturen i en kommune.

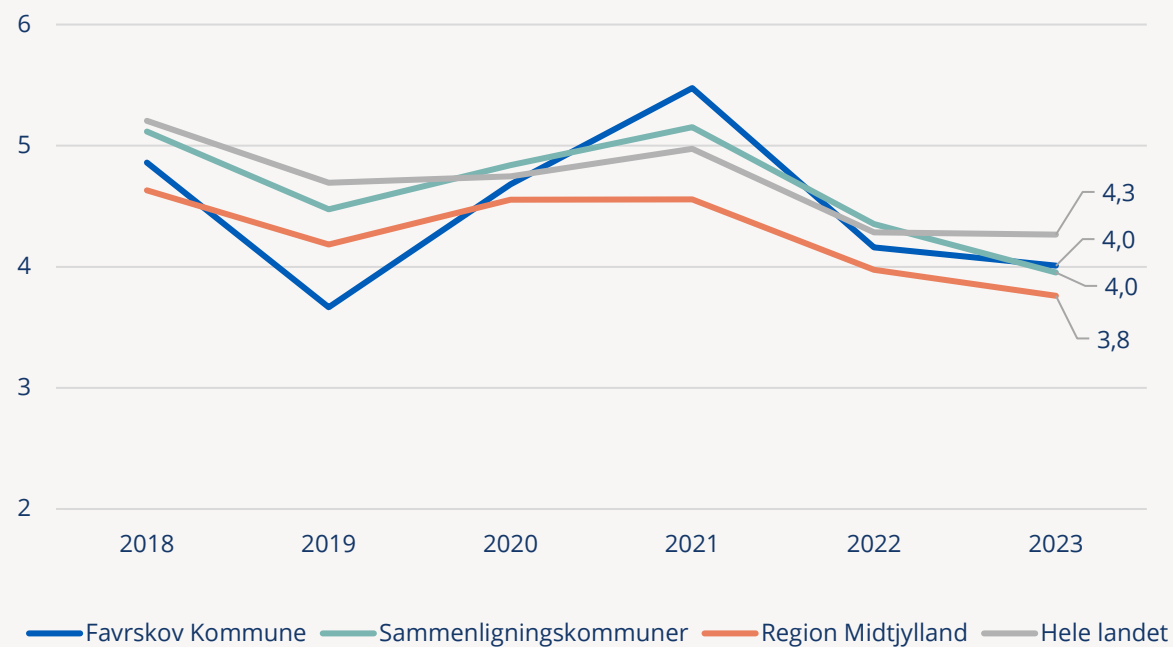
Faldende iværksætterrate siden 2021

Figur 4.2 viser udviklingen i iværksætterraten i perioden 2018-23 for Favrskov Kommune, sammenligningskommunerne, Region Midtjylland og hele landet.

Siden 2021 er antallet af iværksættere faldet på både lands- og regionsplan – en udvikling, der bl.a. kan skyldes det stigende renteniveau og usikkerhed knyttet til inflation og geopolitisk ustabilitet..

I Favrskov Kommune har faldet været større end i resten af regionen, idet kommunen havde en meget høj iværksætterrate på 5,5 i 2021.

Figur 4.2. Udvikling i iværksætterraten, 2018-23

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik.

Note: Iværksætterraten er opgjort som antal nye virksomheder i året sat i forhold til arbejdsstyrken (15-64 årige).

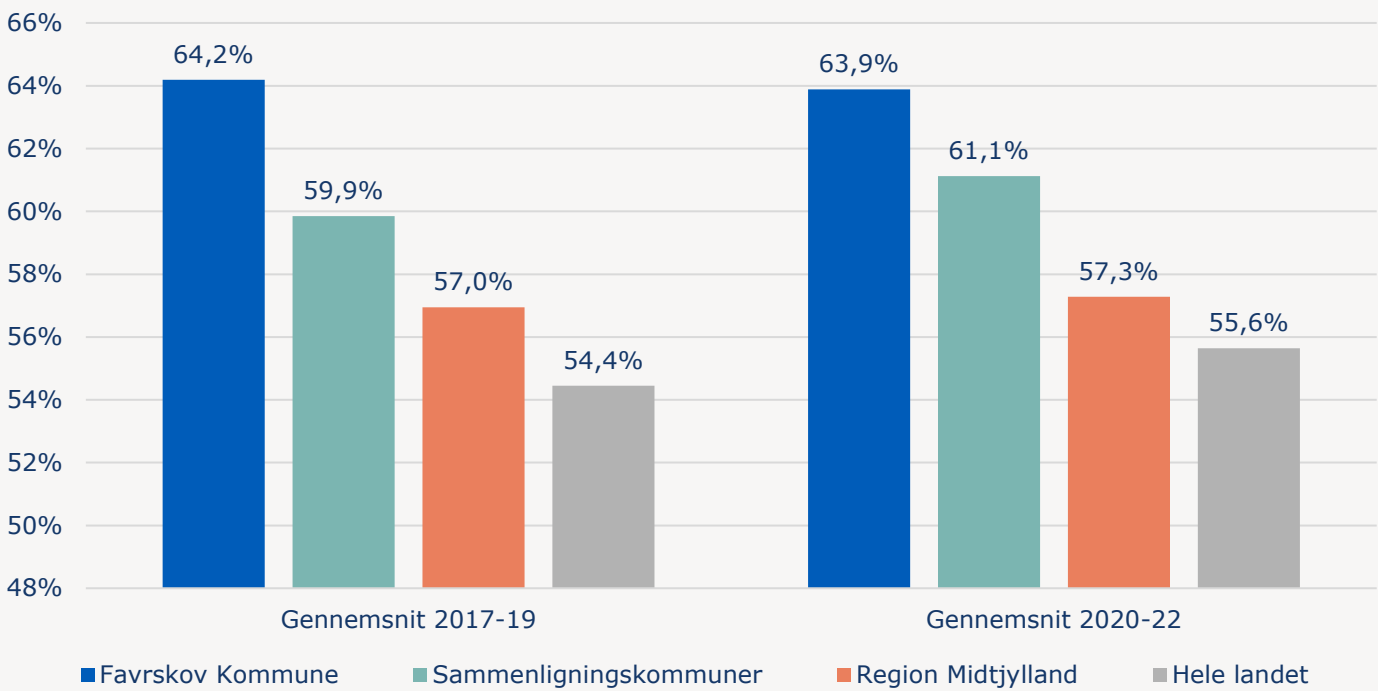

Høj overlevelsesrate blandt nye virksomheder

En vigtig indikator for iværksættervilkårene i en kommune er overlevelsesraten. Det vil sige andelen af nye virksomheder, der formår at fastholde en væsentlig økonomisk aktivitet efter, at de er etableret. Figur 4.3 viser de gennemsnitlige overlevelsesrater tre år efter etablering for to perioder. Det fremgår, at overlevelsesraten i begge perioden har været høj i Favrskov Kommune, når der sammenlignes med tilsvarende kommuner og med regionen samlet.

En anden indikator for iværksættervilkårene er de overlevende virksomheders evne til at skabe værdi og arbejdspladser. Tabel 4.1 viser det gennemsnitlige antal jobs i overlevende iværksættervirksomheder tre år efter etableringsåret. Der er igen vist gennemsnittet for to perioder. Både på regions- og landsplan ses en tendens til, at væksten er en smule mindre i den sidste periode, hvilken kan hænge sammen med den økonomiske afmatning i nogle brancher under corona-krisen. Iværksætterne i Favrskov Kommune har i gennemsnit haft en lavere jobvækst, end hvad der var tilfældet på regionsplan og i sammenligningskommunerne. Det gælder i begge perioder.

Figur 4.3. Overlevelsesraten (tre år efter etablering), opdelt på to perioder

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik.

Tabel 4.1. Gennemsnitligt antal fuldtidsjobs tre år efter etablering, opdelt på to perioder

Jobskabelse pr. virksomhed	Gns. 2017-2019	Gns. 2020-2022
Favrskov Kommune	1,8	1,5
Sammenligningskommuner	1,9	1,9
Region Midtjylland	2,1	1,8
Hele landet	2,2	2,0

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik
Note: Kolonnen for 2017-19 består af virksomheder etableret i 2014-16, mens kolonnen for 2020-22 består af virksomheder etableret i 2017-19.

Iværksætternes brancheprofil svarer til billedet på regionsplan

For den enkelte kommune kan det endvidere være interessant at se nærmere på inden for hvilke brancher, at der etableres nye virksomheder. Tabel 4.2 viser de nye virksomheders fordeling på brancher i perioden 2022-23 og sammenligner med det øvrige land og regionen som helhed.

Det fremgår, at iværksætternes branchefordeling i Favrskov Kommune stort set svarer til fordelingen i Region Midtjylland samlet. Nominelt har Favrskov Kommune flest iværksættere inden for finansiering, forsikring og ejendomme samt byggeri og vidensservice.

Tabel 4.2. Nye virksomheders fordeling på brancher, gennemsnit for 2022-23

Branche	Favrskov Kommune	Sammenligningskommuner	Region Midtjylland	Hele landet
Finansiering, forsikring og ejendomme	16%	19%	15%	12%
Bygge og anlæg	15%	14%	14%	13%
Vidensservice	15%	15%	15%	17%
Private velfærdsinstitutioner og kultur	11%	9%	11%	10%
Landbrug, skovbrug, fiskeri, råstof, forsyning og andre serviceydelser	9%	7%	8%	8%
Detailhandel	7%	7%	6%	6%
Information og kommunikation	7%	6%	7%	9%
Transport	6%	4%	5%	6%
Operationel service	5%	7%	7%	9%
Hoteller og restauranter	4%	4%	6%	6%
Engroshandel	3%	4%	3%	3%
Industri	3%	4%	4%	3%
I alt	100%	100%	100%	100%

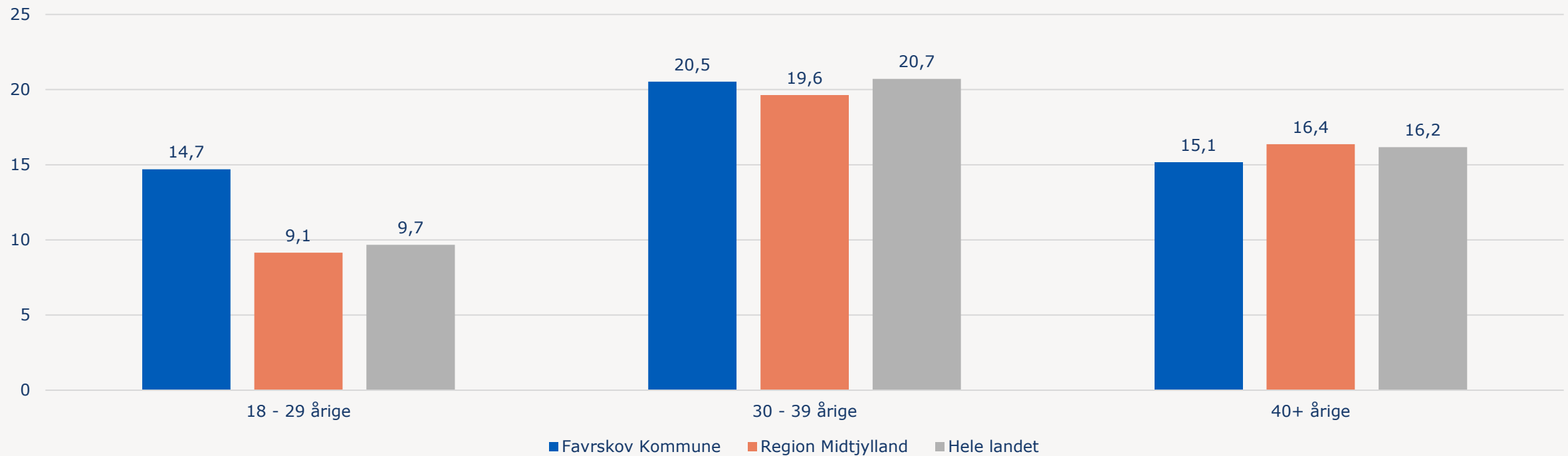
Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik.
Note: Virksomheder med uoplyst branche er ikke medtaget.

Relativt mange unge starter virksomhed i Favrskov

Figuren neden for belyser de aldersopdelte iværksætterrater. Den viser antallet af iværksættere i tre aldersgrupper over en treårig periode (2021-23) sat i forhold til antallet af borgere i de pågældende aldersgrupper i samme periode. Derved skabes et billede af i hvilken aldersgruppe, at iværksætteraktiviteten er højest, og hvordan kommunen afviger fra lands- og regionsgennemsnittet inden for hver aldersgruppe.

Figuren viser for det første, at iværksætterraten er højest blandt de 30-39 årige. Det gælder både i kommunen samt på lands- og regionsplan. Herudover fremgår det, at Favrskov Kommune skiller sig ud med en noget højere iværksætteraktivitet blandt de unge. Det er således primært de 18-29 årige, der er årsagen til, at iværksætterraten for perioden 2021-23 under ét er højere i Favrskov Kommune end for regionen samlet.

Figur 4.4. Antal iværksættere 2021-23 pr. 1.000 indbyggere, opdelt på aldersgrupper

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik.

Note: Figuren er baseret på de fulde stifterteams bag iværksættervirksomhederne. Antal iværksættere er opgjort samlet for den treårige periode pr. 1.000 borgere i den pågældende aldersgruppe, hvor antallet af borgere er opgjort som et gennemsnit for de tre år. For gruppen 40+ er kun medtaget borgere under 70 år.

Andelen af kvindelige iværksættere varierer på tværs af de midtjyske kommuner

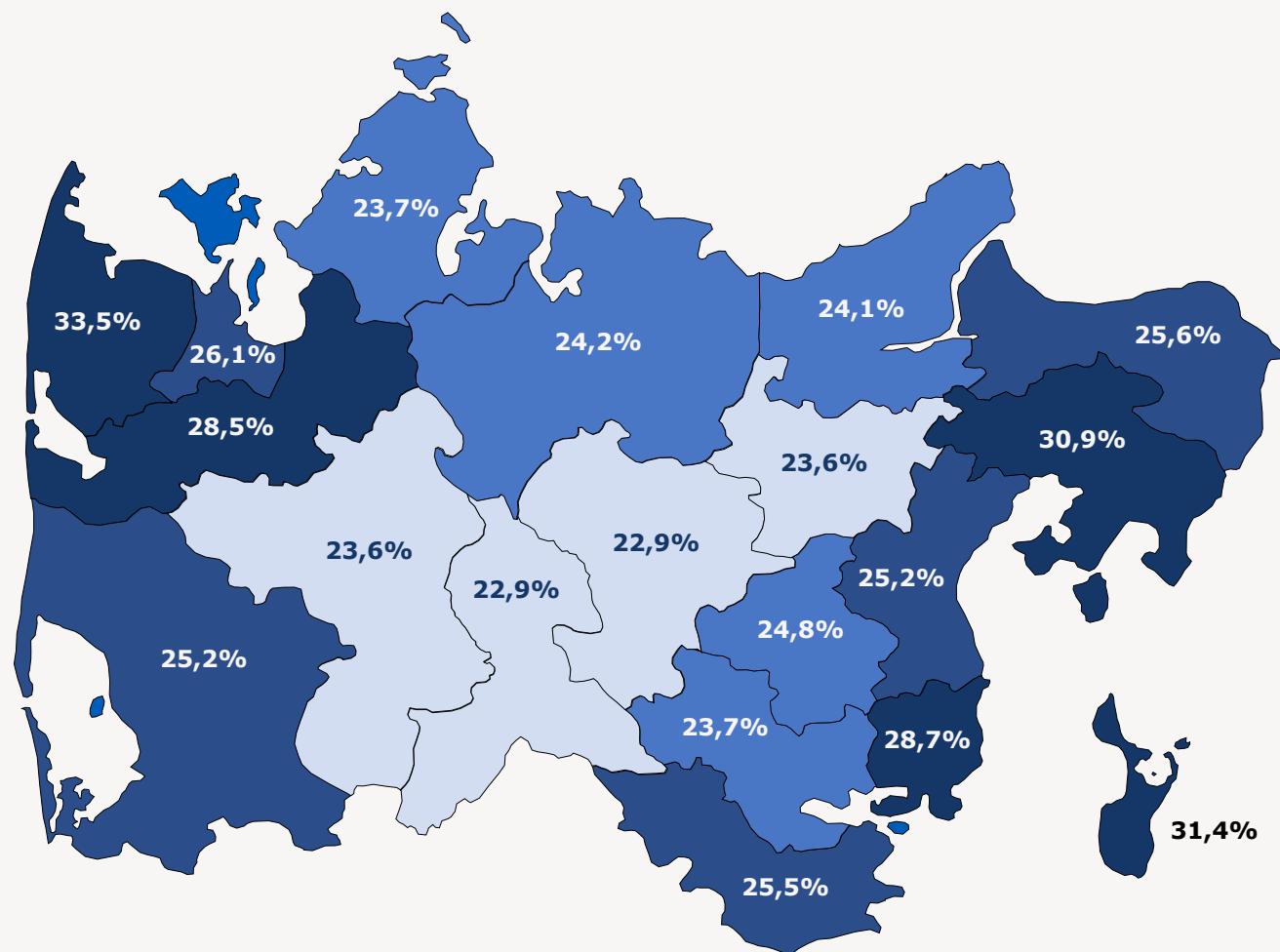
På landsplan er kun ca. en fjerdedel af alle iværksættere kvinder. Det kan skyldes en række barrierer som større usikkerhed på egne evner, et mere beskedent forretningsnetværk, vanskeligere adgang til finansiering og en større bekymring om work-life balance. Det er faktorer, som der kan arbejdes med lokalt i forhold til at støtte og motivere kvinder med interesse for iværksætteri.

Figur 4.5 viser for alle midtjyske kommuner andelen af iværksættere, der var kvinder i perioden 2021-23. Samlet set var andelen af kvindelige iværksættere 25,4 pct. i Region Midtjylland mod 26,3 pct. på landsplan i denne periode.

Som det fremgår, er der betydelige forskelle på tværs af de midtjyske kommuner. Lemvig Kommune topper med en andel på 33,5 pct., mens Silkeborg Kommune sammen med Ikast-Brande Kommune ligger i bunden med en andel på 22,9 pct.

Med en andel på 23,6 pct. ligger Favrskov Kommune noget under det regionale gennemsnit.

Figur 4.5. Andel kvindelige iværksættere i de midtjyske kommuner, gennemsnit for 2021-23

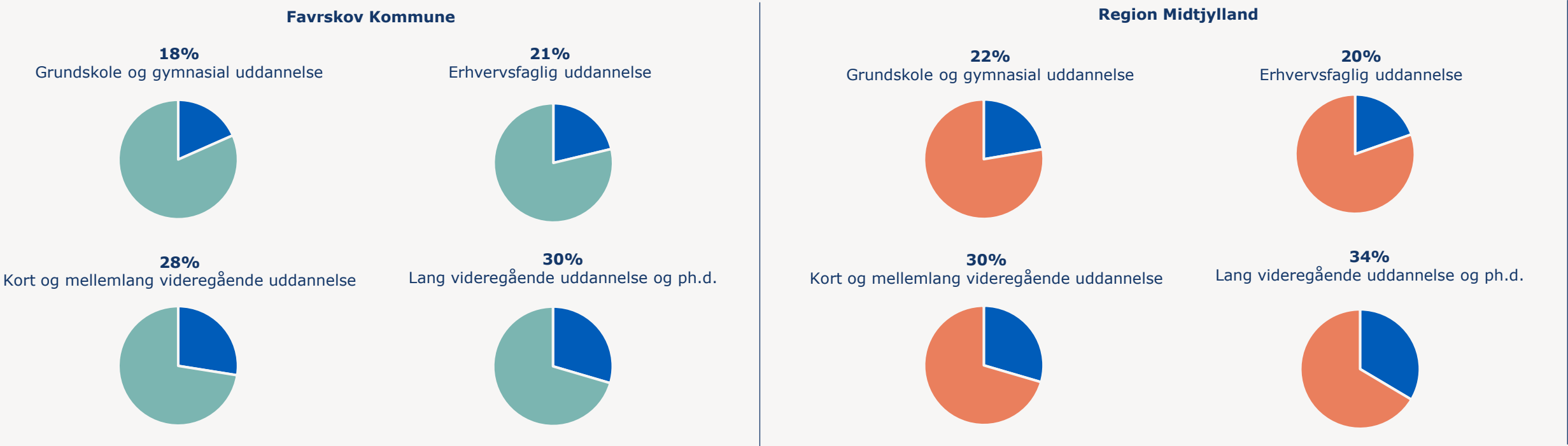
Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik.
Note Andelen af kvindelige iværksættere er baseret på de fulde stifterteams bag virksomhederne.

Ufaglærte kvinder har den laveste iværksætteraktivitet i Favrskov Kommune

Forholdet mellem mandlige og kvindelige iværksættere varierer noget på tværs af uddannelsesbaggrund. Det er belyst i figurerne neden for, der viser andelen af kvindelige iværksættere i perioden 2021-23 fordelt efter uddannelsesniveau i Favrskov Kommune og for regionen som helhed.

Som det fremgår, er andelen af kvindelige iværksættere i Region Midtjylland højst blandt personer med en videregående uddannelse, mens den er lavest for personer med en erhvervsfaglig uddannelse. Figuren viser også, at den relativt lave andel kvindelige iværksættere i Favrskov Kommune skyldes en meget lav iværksætteraktivitet blandt personer uden en erhvervskompetencegivende uddannelse.

Figur 4.6. Andel kvindelige iværksættere opdelt på uddannelsesniveau, 2021-23

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik
Note: Andelen af kvindelige iværksættere er baseret på det fulde stifterteam bag virksomheden.

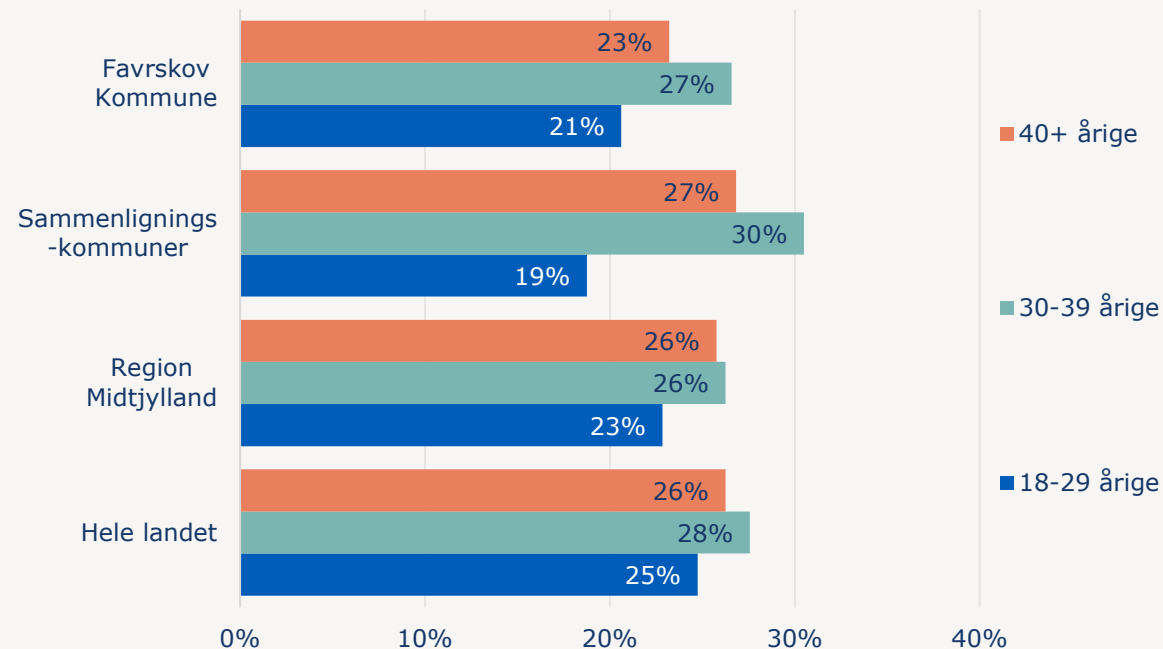
Højeste andel kvindelige iværksættere i aldersgruppen 30-39 år

Der er også forskelle på kvinders bidrag til iværksætteri på tværs af aldersgrupper, som det fremgår af figuren neden for.

Figuren viser, den laveste andel kvindelige iværksættere i kommunen skal findes i aldersgruppen 18-29 årige. På dette alderstrin er andelen også noget lavere end i landet som helhed.

Herudover afslører figuren også, at andelen af kvindelige iværksættere i Favrskov Kommune i aldersgruppen 40+ er lavere end i både sammenligningskommunerne, resten af regionen og hele landet.

Figur 4.7. Andel kvindelige iværksættere opdelt på aldersgrupper, gennemsnit for 2021-23

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik

Note: Andelen af kvindelige iværksættere er baseret på det fulde stifterteam bag virksomheden.

Udvikling i andel kvindelige iværksættere i midtjyske kommuner

Tabel 4.3 viser andelen af kvindelige iværksættere i tre tidsperioder. Top 5 er fremhævet i alle tre perioder.

Det fremgår, at mange de samme kommuner går igen i top-5 over de højeste andele kvindelige iværksættere. Samsø Kommune ligger i top-5 i alle perioder, mens Lemvig Kommune, Syddjurs Kommune, Odder Kommune og Holstebro Kommune er at finde i top-5 i to perioder.

Der er dog også udsving. Fx er Lemvig Kommune gået fra en lav andel kvindelige iværksættere i 2015-17 til en høj andel i de seneste to perioder. Silkeborg Kommune er den eneste kommune, hvor andelen af kvindelige iværksættere har været faldende fra periode til periode. Samlet er andelen på regionsplan steget fra 24,0 pct. til 25,3 pct.

Tabel 4.3. Andel kvindelige iværksættere i de midtjyske kommuner, gennemsnit for 2015-17, 2018-20 & 2021-23

Kommune	2015-17	2018-20	2021-23
Lemvig Kommune	17,4%	27,5%	33,5%
Samsø Kommune	36,3%	26,9%	31,4%
Syddjurs Kommune	26,9%	26,0%	30,9%
Odder Kommune	27,9%	18,6%	28,7%
Holstebro Kommune	24,8%	27,3%	28,5%
Struer Kommune	23,7%	23,9%	26,1%
Norddjurs Kommune	24,6%	27,0%	25,6%
Hedensted Kommune	24,3%	24,1%	25,5%
Aarhus Kommune	23,3%	24,5%	25,2%
Ringkøbing-Skjern Kommune	25,2%	28,6%	25,2%
Skanderborg Kommune	25,5%	26,4%	24,8%
Viborg Kommune	21,9%	21,3%	24,2%
Randers Kommune	24,3%	20,4%	24,1%
Skive Kommune	22,6%	23,7%	23,7%
Horsens Kommune	25,1%	21,4%	23,7%
Favrskov Kommune	24,4%	25,2%	23,6%
Herning Kommune	21,4%	20,9%	23,6%
Ikast-Brande Kommune	24,5%	26,0%	22,9%
Silkeborg Kommune	25,9%	25,2%	22,9%
Region Midtjylland	24,0%	24,2%	25,3%

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik.
Note Andelen af kvindelige iværksættere er baseret på de fulde stifterteams bag virksomhederne.

Erhvervshus
MIDTJYLLAND

5

Vækstvirksomheder og eksport

Det sidste afsnit går i dybden med, hvordan kommunens virksomheder formår at skabe vækst og eksport.

Først belyses udviklingen i andelen af vækstvirksomheder og vækstvirksomhedernes fordeling på sektorer.

Derefter kigger afsnittet nærmere på, hvor mange virksomheder der har eksport, og hvordan den samlede eksportværdi blandt kommunens eksporterende virksomheder har udviklet sig.

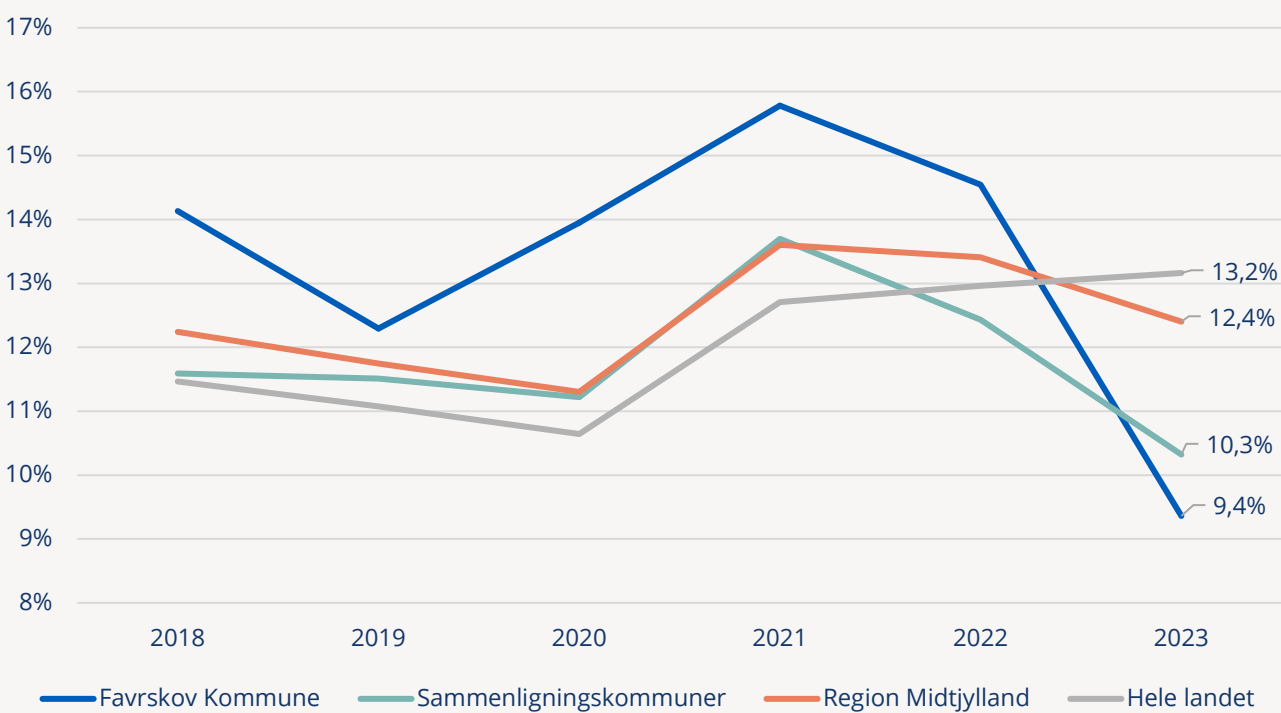
Stort fald i antallet af vækstvirksomheder

Figur 5.1 viser hvor stor en andel af kommunens virksomheder, der kan karakteriseres som vækstvirksomheder. Den viser således udviklingen i andelen af vækstvirksomheder siden 2018 holdt op mod sammenligningskommunerne, regionen som helhed og hele landet.

Det fremgår, at der siden 2021 er sket et stort fald i andelen af vækstvirksomheder i Favrskov Kommune. Hvor antallet af vækstvirksomheder lå højt i regional og national sammenhæng i 2021, var niveauet betydeligt lavere end på regionalt niveau i 2023.

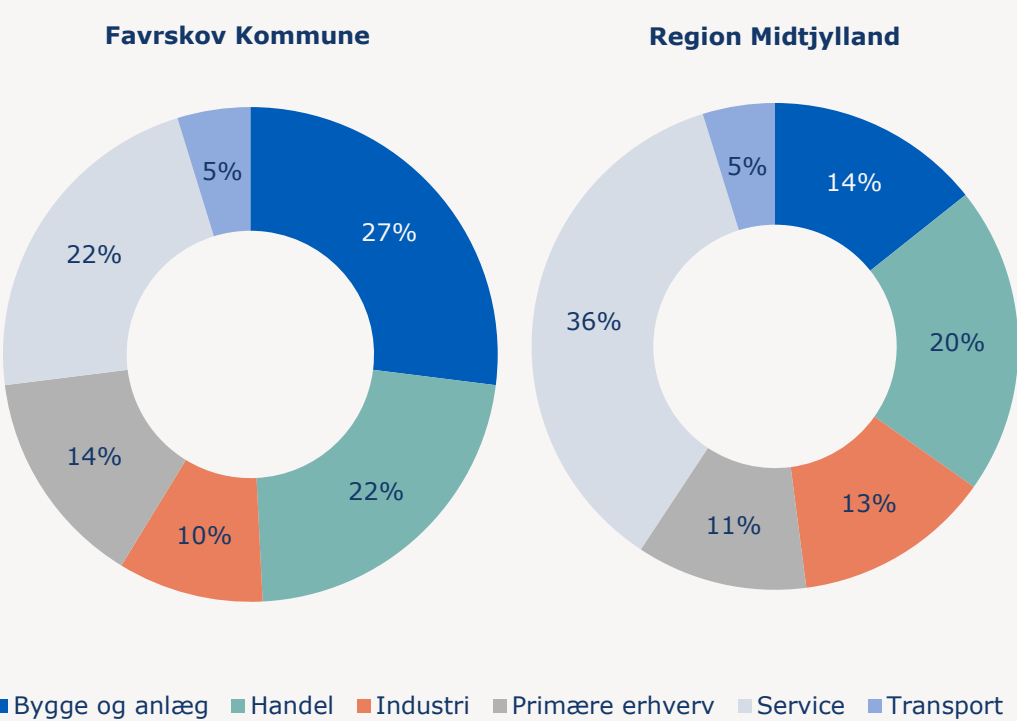
Figuren til højre sammenligner vækstvirksomhedernes fordeling på hovedsektorer med regionen som helhed. Det fremgår, at Favrskov Kommune i 2023 havde relativt mange vækstvirksomheder inden for bygge & anlæg, men få inden for industri og service, når der sammenlignes med regionsgennemsnittet.

Figur 5.1. Udvikling i andel virksomheder, der er vækstvirksomheder, 2018-23

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik.
Note: Vækstvirksomheder har haft en omsætningsvækst på mindst 10 pct. de seneste tre år og en absolut vækst på mindst 3 mio. kr. i samme periode. Analysen omfatter kun virksomheder med mindst to fuldtidsårsværk i starten af den treårige opgørelsesperiode.

Figur 5.2. Fordeling af vækstvirksomheder på sektorer, 2023

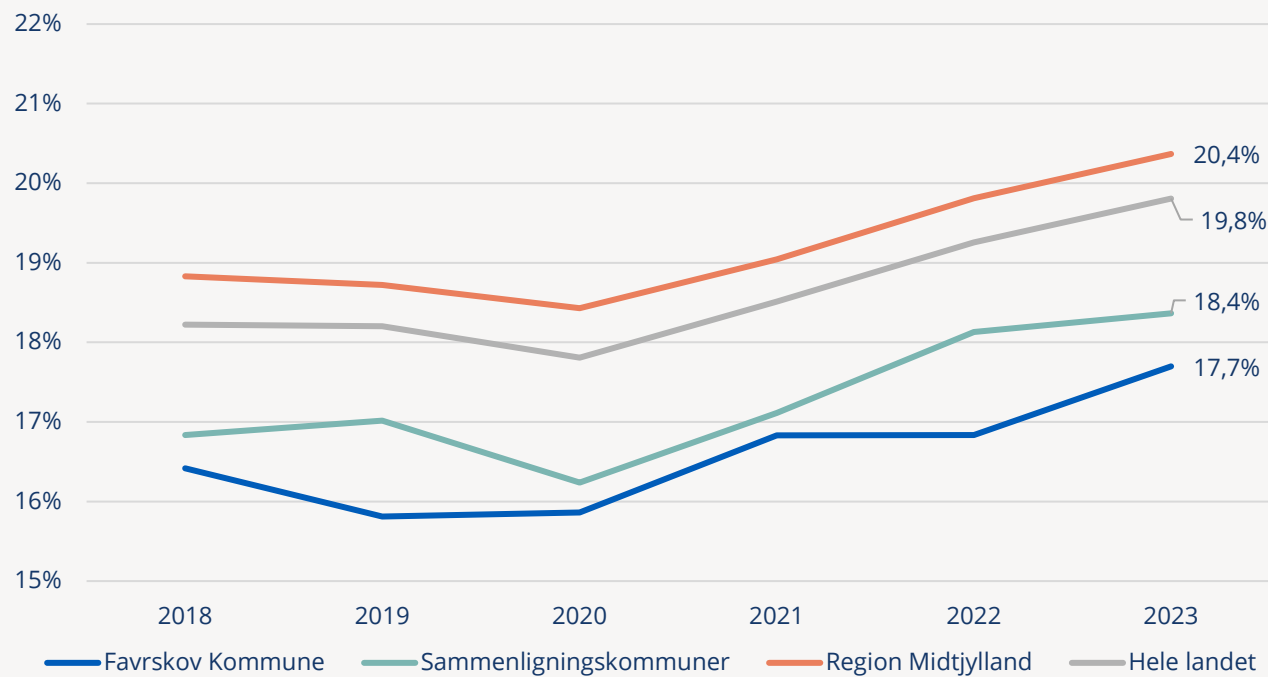
Andelen af virksomheder med eksport stiger, men er fortsat lavere end i resten af regionen

Eksportvirksomheder er en væsentlig drivkraft for vækst og jobskabelse, og de bidrager i høj grad til både den lokale og regionale værdiskabelse. Figur 5.3 viser udviklingen i andelen af virksomheder med eksport fra 2018-23, mens figur 5.4 viser eksportvirksomhedernes fordeling på hovedsektorer i Favrskov Kommune og Region Midtjylland under ét.

Den første figur viser, at andelen af eksportvirksomheder er steget i Favrskov Kommune siden 2020, men at den fortsat er under niveauet i sammenligningskommunerne og i resten af landet. Det skal ses i lyset af kommunens erhvervsstruktur med mange små virksomheder.

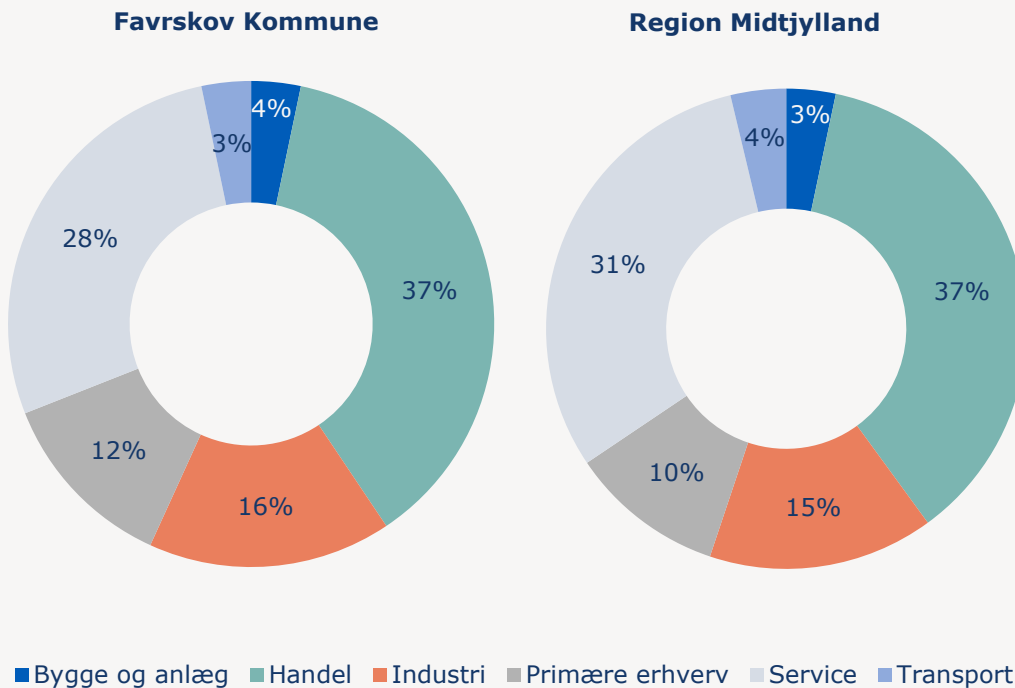
Fordelingen af Favrskov-eksportvirksomheder på brancher ligger meget tæt på den regionale fordeling – dog med en lidt højere andel eksportvirksomheder inden for handelssektoren.

Figur 5.3. Udvikling i andel virksomheder, der har eksport, 2018-23

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik.
Note: Eksportvirksomheder er opgjort på arbejdssteder.

Figur 5.4. Fordeling af eksportvirksomheder på sektorer, 2023

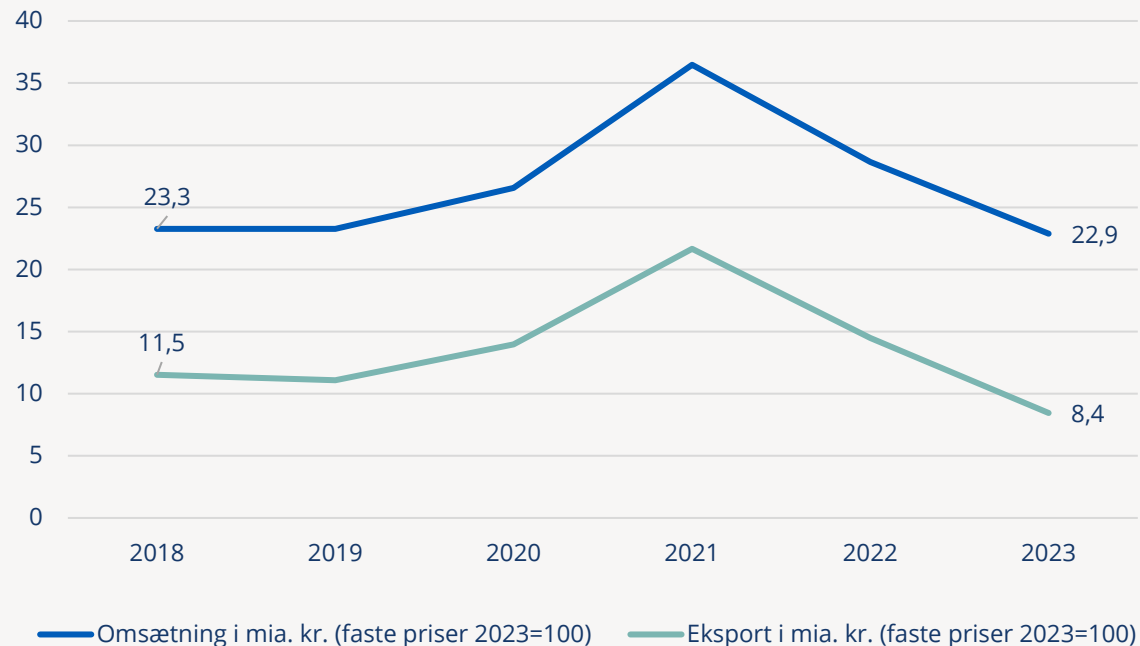
Stort fald i eksportværdien efter 2021

Mens analysen på forrige side gav et billede af hvor mange virksomheder, der eksporterer, giver figurerne neden for et overblik over udviklingen i den samlede eksportværdi blandt virksomheder, der afsætter uden for landets grænser. Samtidig viser figur 5.5 udviklingen i den samlede omsætning blandt virksomheder med eksport.

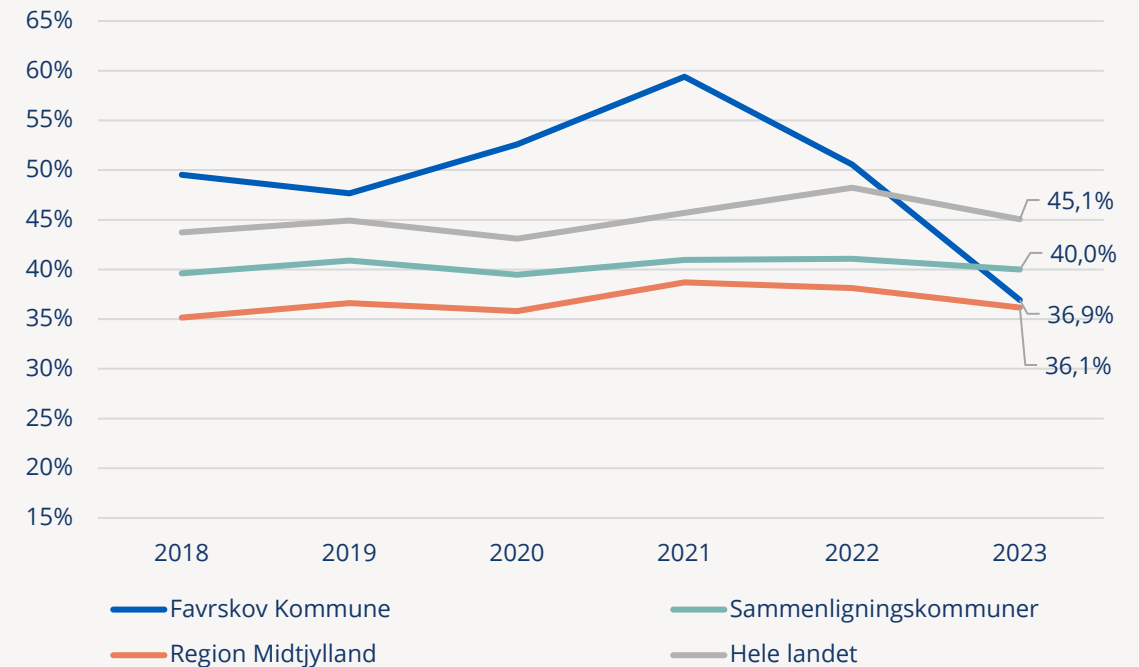
Det fremgår, at den samlede eksportværdi blandt Favrskov-virksomheder er faldet fra 11,5 mia. kr. i 2018 til 8,4 mia. kr. i 2023. Eksportværdien og omsætningen i de eksporterende virksomheder toppede i 2021, hvorefter eksporten er mere end halveret.

Figur 5.6 viser, at der også er sket et betydeligt fald i eksportens andel af den samlede omsætning blandt virksomheder med eksport, således at andelen i 2023 er kommet ned på det regionale gennemsnit.

Figur 5.5. Udvikling i samlet omsætning og eksport blandt eksporterende virksomheder i Favrskov Kommune, mia. kr., 2018-23

Figur 5.6. Udvikling i eksportens andel af omsætningen i eksporterende virksomheder, 2018-23

Erhvervshus
MIDTJYLLAND

6

Udvalgte initiativer

De midtjyske kommuner har iværksat mange initiativer, der har til formål at stimulere den lokale erhvervsudvikling på de områder, der er gennemgået i denne rapport.

Dette sidste afsnit beskriver helt nye eller virkningsfulde indsatser, som kommunen har gennemført eller finansieret, og som kan være til inspiration for andre midtjyske kommuner.

AI Innovationsgruppe

I Favrskov Kommune har Favrskov Erhverv i samarbejde med TechCircle haft en AI Innovationsgruppe. Forløbet foregik over fire formiddage, hvor i alt 20 virksomheder deltog. Her har deltagerne fået et indblik i bl.a. Industri 4.0, ChatGPT og Copilot samt de etiske og juridiske aspekter ved brug af AI. Forløbet har været med til at give en forståelse af, hvordan AI kan anvendes i praksis i SMV'er.

Alle fik udbyttet af initiativet

Efter forløbet blev deltagerne spurgt, hvordan de ser AI's rolle i deres virksomhed fremover. Her svarede de fleste, at de betragtede det som et værktøj til at forbedre eksisterende processer, mens en mindre del svarede, at de så det som en drivkraft for væsentlig vækst og innovation. Alle deltagerne havde på forskellig vis udbytte af forløbet.

Bred repræsentation på tværs af brancher

Deltagerne repræsenterede et bredt udsnit af brancher og funktioner, som gav anledning til dialog og inspiration på tværs af brancher. Den gode erfaring med at samle forskellige brancher om et emne er derfor også noget, Favrskov Kommune og Favrskov Erhverv har taget med videre ind i 2025.

Erhvervshus
MIDTJYLLAND

Udgivet af Erhvervshus Midtjylland
Udarbejdet i samarbejde med IRIS Group